

Ang Maayong Balita
Bahin Kang Jesu-Cristo Sumala Kang

MARCOS

Chapter 1

Ang Pagwali ni Juan nga Tigbautismo
(Mt. 3:1-12; Lu. 3:1-18; Jn. 1:19-28)

^{1,2} Mao kini ang Maayong Balita mahitungod kang Jesu-Cristo nga Anak sa Dios. Nagsugod kini sa dihang natuman ang gitagna ni propeta Isaias. *Kaniadto pa gisulat ni Isaias ang gisulti sa Dios mahitungod sa iyang Anak.* Kini nag-ingon, “Ipadala ko ang akong tigbalita una kanimo aron sa pag-andam sa imong agianan. ³ Kini nga tigbalita mao ang magwalig makusog sa kamingawan. *Mag-ingon siya sa mga tawo,* ‘Andama ninyo ang agianan alang sa Ginoo. Tul-ira ang dalan nga iyang pagaagian.’ ”

^{4,5} Natuman kini sa pag-abot ni Juan nga tigbautismo didto sa kamingawan. Daghan ang mga tawo nga miadto kaniya gikan sa tanang lungsod sa Judea, ug daghan gayod ang gikan sa Jerusalem. Nagwali si Juan kanila nga nagaingon, “Hinulsoli ug biyai ninyo ang inyong mga sala ug pagpabautismo kamo, ug ang Dios mopasaylo kaninyo.” Gisugid nila ang ilang mga sala ug gibautismohan niya sila didto sa Suba sa Jordan.

⁶ Ang bisti ni Juan hinimo gikan sa balahibo sa kamelyo ug ang iyang bakos panit. Ang iyang pagkaon dulon ug dugos. ⁷ Mao kini ang iyang gisangyaw, “May moabot sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako ug dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon.”^a ⁸ *Nag-ingon pa gayod siya,* “Ako nagabautismo kaninyo sa tubig, apan siya magbautismo kaninyo sa Espiritu Santo.”

Ang Pagbautismo ug Pagsulay kang Jesus
(Mt. 3:13-4:11; Lu. 3:21,22; 4:1-13)

⁹ Niadtong panahona miabot si Jesus gikan sa Nazaret nga sakop sa probinsya sa Galilea, ug nagpabautismo siya kang Juan sa Suba sa Jordan. ¹⁰ Pagkawas ni Jesus sa tubig, nakita dayon niya nga naabri ang langit, ug mikunsad kaniya ang Espiritu Santo sama sa salampati. ¹¹ Ug may tingog nga nadungog gikan sa langit nga nag-ingon, “Ikaw ang akong hinigugma nga Anak. Nalipay gayod ako kanimo.”

¹² Dihadiha gipaadto siya sa Espiritu Santo sa kamingawan. ¹³ Didto gitintal siya ni Satanas sulod sa 40 ka adlaw. May mabangis nga mga mananap didto, apan gialagaran siya sa mga anghel.

Gitawag ni Jesus ang Upat ka Mangingisda
(Mt. 4:12-22; Lu. 4:14,15; 5:1-11)

¹⁴ Sa dihang napriso si Juan nga tigbautismo, miadto si Jesus sa Galilea ug nagwali sa Maayong Balita nga gikan sa Dios. ¹⁵ Miingon siya, “Miabot na ang panahon nga gitagna sa mga propeta kaniadto. Ang paghari sa Dios haduol na gayod. Busa hinulsoli ug biyai ang inyong mga sala ug tuhi ninyo ang Maayong Balita.”

¹⁶ Usa niana ka adlaw samtang naglakaw si Jesus sa daplin sa Linaw^b sa Galilea, nakita niya ang managsoon nga si Simon ug si Andres nga nanglaya. Mga mangingisda sila. ¹⁷ Miingon si Jesus kanila, “Sunod kamo kanako ug *dili na isda ang inyong pangitaon, kay* tudloan ko kamo sa pagpangisda ug mga tawo.” ¹⁸ Dihadiha gibiyaan nila ang ilang mga laya ug misunod kaniya.

^a 7 takos nga mahimong iyang sulugoon: *sa literal*, takos nga modungo sa pagtangtang sa hikot sa iyang sandalyas.

^b 16 linaw: *Sa ubang binisaya*, lanaw, *sa English*, lake.

¹⁹ Human niadto, mipadayon si Jesus sa paglakaw ug sa unahan nakita niya ang managsoon nga si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo. Diha sila sa ilang sakayan nga nagaayo sa ilang laya.

²⁰ Gitawag dayon niya sila. Gibiyaan nila ang ilang amahan nga si Zebedeo didto sa sakayan uban sa ilang mga sinuholan nga mga tawo, ug miuban sila kang Jesus.

Ang Tawo nga May Daotang Espiritu
(Lu. 4:31-37)

²¹ Miadto sila sa lungsod sa Capernaum. Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, misulod si Jesus sa simbahan sa mga Judio ug nagtudlo siya. ²² Natingala gayod ang mga tawo sa iyang pagpanudlo tungod kay nagtudlo siya nga may gahom, ug dili sama sa pagpanudlo sa mga magtutudlo sa Kasugoan.

²³ Sa mga tawo didto nga nagtigom may usa nga adunay daotang espiritu nga misinggit, ²⁴ “Jesus nga taga-Nazaret, unsay labot mo kanamo? Mianhi ka ba aron paglaglag kanamo? Nakaila ako kanimo. Ikaw ang Balaan nga gipadala sa Dios.” ²⁵ Gibadlong ni Jesus ang daotang espiritu, “Hilom ug gawas kaniya!”

²⁶ Ang mao nga tawo gipakurog sa daotang espiritu nga misinggit samtang naggawas gikan kaniya.

²⁷ Natingala gayod ang mga tawo didto, busa miingon sila, “Unsa kini? Bag-o kini nga pagtulon-an. Bisan ang mga daotang espiritu namandoan niya ug mituman kaniya.” ²⁸ Busa dali rang mibaniog ang balita mahitungod kang Jesus sa tibuk nga probinsya sa Galilea.

Gipang-ayo ni Jesus ang Daghang mga Tawo
(Mt. 8:14-17; Lu. 4:38-41)

²⁹ Migawas sila sa simbahan sa mga Judio ug miadto sa balay nila ni Simon ug Andres. Miuban usab si Santiago ug si Juan. ³⁰ Niadtong higayona nagahigda ang ugangan nga babaye ni Simon kay may hilanat man siya. Ug gisulti dayon nila kini kang Jesus. ³¹ Busa miduol si Jesus sa babaye ug gikuptan sa kamot ug gipabangon. Dihadiha naayo siya ug gisilbihan niya ug pagkaon sila si Jesus.

³² Sa pagsalop sa adlaw, gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus ang tanan nga masakiton ug ang mga gigamhan sa mga daotang espiritu. ³³ Daghan kaayo ang mga taga-lungsod nga nagpundok sa atubangan sa balay. ³⁴ Giayo ni Jesus ang daghang mga masakiton nga may nagkalain-laing mga sakit, ug iyang giabog ang daghan nga mga daotang espiritu. Wala niya tugoti nga mosulti ang mga daotang espiritu kay nakaila man sila kon kinsa siya.

Nagwali si Jesus sa Galilea
(Lu. 4:42-44)

³⁵ Sa sunod nga adlaw, kaadlawon pa, mibangon si Jesus ug miadto sa kamingawan ug nag-ampo. ³⁶ Gipangita siya ni Simon ug sa iyang mga kauban. ³⁷ Sa pagkakita nila kaniya miingon sila, “Gipangita ka sa tanan.” ³⁸ Apan miingon siya kanila, “Dali kamo, mangadto kita sa mga duol nga lungsod aron makawali ako didto, kay mao kini ang hinungdan nganong mianhi ako dinhi sa kalibotan.” ³⁹ Busa gilipot ni Jesus ang tibuk Galilea ug nagwali diha sa mga simbahan sa mga Judio ug nanghingilin sa mga daotang espiritu nga misulod sa mga tawo.

Giayo ni Jesus ang Sanglahon
(Mt. 8:1-4; Lu. 5:12-16)

⁴⁰ May sanglahon nga miduol kang Jesus. Miluhod siya ug nagpakiluoy nga nagaingon, “Kon imong pagbuot, mahimo mo akong ayohon sa akong sangla nga mahugaw.” ⁴¹ Naluoy gayod si Jesus kaniya. Busa gihikap niya siya ug miingon, “Oo, buot ko. Mahinlo ka!” ⁴² Ug dihadiha nawala ang iyang sangla ug nahinlo siya.^a ⁴³ Gipalakaw dayon siya ni Jesus human pahimangnoi niini, ⁴⁴ “Ayaw gayod pagsulti kang bisan kinsa bahin niini, direktso hinuon sa pari ug pagpatan-aw kaniya. Unya paghalad sa halad nga gisugo

^a 42 nahinlo siya: buot ipasabot, hinlo na ang iyang panit ug hinlo na siya sumala sa seremonya sa mga Judio.

ni Moises sa pagpamatuod ngadto sa mga tawo nga hinlo ka na.”⁴⁵ Apan milakaw ang tawo ug nanugilon mahitungod sa nahitabo kaniya. Busa mikaylap ang balita mahitungod sa nahitabo sa sanglahon hangtod nga dili na makasulod si Jesus sa mga lungsod kay nagduot naman ang mga tawo sa pag-adto kaniya. Nagpabilin na lang siya didto sa kamingawan.

Chapter 2

Giayo ni Jesus ang Paralitiko

(Mt. 9:1-8; Lu. 5:17-26)

¹ Paglabay sa pila ka adlaw, mibalik si Jesus sa Capernaum. Mikaylap ang balita nga anaa siya sa iyang balay. ² Busa daghang mga tawo ang nagtigom didto hangtod nga napuno ang balay ug nagdasok sila bisan pa sa may pultahan. Giwali niya ang Pulong sa Dios kanila. ³ Ug unya may miabot nga paralitiko nga gidayongan sa upat ka tawo. ⁴ Apan tungod kay nagadasok ang mga tawo dili sila makaduol kang Jesus. Busa gibangagan nila ang atop tungod sa gitindogan ni Jesus. Unya gitunton nila ang paralitiko nga nagahigda sa iyang higdaanan. ⁵ Pagkakita ni Jesus nga dako ang ilang pagtuo kaniya, miingon siya sa paralitiko, “Gipasaylo na ang imong mga sala.” ⁶ Sa dihang nadungog kini sa mga magtutudlo sa Kasugoan nga nagalingkod didto, naghunahuna sila sa ilang kaugalingon, ⁷ “Ngano nga nagasulti siyag ingon niana? Pagpasipala kana sa Dios. Ang Dios lang ang makapasaylo sa mga sala.” ⁸ Dihadiha nasayran ni Jesus ang ilang gihunahuna. Busa miingon siya kanila, “Nganong naghunahuna man kamo ug ingon niana? ⁹ Unsa ba diay ang mas sayon, ang pag-ingon sa paralitiko ‘Gipasaylo na ang imong mga sala,’ o ang pag-ingon ‘Tindog, dad-a ang imong higdaanan ug lakaw?’ ¹⁰ Karon, pamatud-an ko kaninyo *pinaagi sa pag-ayo niining paralitiko nga ako* nga Anak sa Tawo may gahom dinhi sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala.” ¹¹ Unya miingon siya sa paralitiko, “Tindog, dad-a ang imong higdaanan ug pauli!” ¹² Samtang nagtan-aw ang tanan mitindog dayon ang paralitiko ug gidala niya ang iyang higdaanan ug migawas. Natingala gayod silang tanan ug gidayeg nila ang Dios. Miingon sila, “Wala pa gayod kami sukad makakita ug sama niini.”

Gitawag ni Jesus si Levi

(Mt. 9:9-13; Lu. 5:27-32)

¹³ Human niadto mibalik na usab si Jesus sa daplin sa Linaw sa Galilea. Daghang mga tawo ang miduol kaniya, busa gitudloan niya sila. ¹⁴ Samtang naglakaw siya, nakita niya *ang maniningil ug buhis nga* si Levi nga anak ni Alfeo. Didto siya nagalingkod sa dapit diin bayran ang buhis. Miingon si Jesus kaniya, “Dali, uban kanako.” Mitindog si Levi ug misunod kaniya.

¹⁵ Sa dihang nangaon si Jesus ug ang iyang mga sumusunod didto sa balay ni Levi, daghan usab nga mga maniningil ug buhis ug uban pa nga *giila nga* mga makasasala ang nakig-uban ug pangaon kanila, kay daghan na ang nagasunod kaniya. ¹⁶ Didto usab ang mga Pariseo nga magtutudlo sa Kasugoan. Nakita nila si Jesus nga nagakaon uban sa mga tawo nga *ilang giila nga* mga makasasala sama sa mga maniningil ug buhis. Nangutana sila sa iyang mga sumusunod, “Nganong nakig-uban siyag kaon sa mga tawo nga sama niana?” ¹⁷ Nadungog ni Jesus ang ilang pangutana, busa gitubag niya sila pinaagi sa samingay, “Ang tawo nga maayog panglawas wala magkinahanglan ug mananambal, ang masakiton lang. Busa wala ako moanhi dinhi sa pagtawag sa mga *nagatuo nga sila* matarong, kondili sa mga makasasala.”

Ang Pangutana Mahitungod sa Pagpuasa

(Mt. 9:14-17; Lu. 5:33-39)

¹⁸ Nagapusa^a ang mga sumusunod ni Juan *nga tigbautismo* ug ang mga Pariseo. Busa may mga tawo nga miduol kang Jesus ug nangutana, “Nganong ang mga sumusunod ni Juan ug ang mga sumusunod sa mga Pariseo nagapusa apan ang imo wala?” ¹⁹ Mitubag si Jesus kanila, “Mahimo ba diay nga dili pakan-on

^a 18 *nagapusa sila sumala sa gitudlo sa mga Judio.*

ang mga bisita sa kasal samtang kauban pa nila ang pamanhonon? Dili gayod!²⁰ Apan moabot ang panahon nga ang pamanhonon kuhaon gikan kanila, ug mao na unya kana ang ilang pagpuasa.”²¹ *Mipadayon pa gayod si Jesus pagsulti ug mga sambingay*, “Dili maayo nga itapak sa daan nga bisti ang bag-o nga panapton nga wala pa malabhi, tungod kay mokulo ang bag-o nga panapton ug mosamot pa kadako ang gisi.”²² Dili usab maayo nga isulod ang bag-o nga bino sa daan nga sudlanan nga panit. Mabuskag ang sudlanan ug mausik ang bino, ug pareho sila nga dili na mapuslan. Busa kinahanglan nga ang bag-o nga bino isulod sa bag-o usab nga sudlanan nga panit.”^a

Ang Pangutana Mahitungod sa Adlaw nga Igpapahulay
(Mt. 12:1-8; Lu. 6:1-5)

²³ Usa ka Adlaw nga Igpapahulay, nakaagi sila si Jesus sa kaumahan sa trigo, ug ang iyang mga sumusunod nangutlo^b ug mga uhay sa trigo.²⁴ Busa miingon ang mga Pariseo kang Jesus, “Tan-awa ang gihimo sa imong mga sumusunod! Nganong gihimo nila ang ginadili sa Adlaw nga Igpapahulay?”²⁵ Mitubag si Jesus kanila, “Wala ba diay ninyo mabasa sa Kasulatan ang gihimo ni David sa dihang siya ug ang iyang mga kauban gigutom ug nagkinahanglan ug pagkaon?”²⁶ Kini nahitabo sa dihang si Abiatar pa ang pangulong pari. Misulod si David sa balay sa Dios ug mikaon sa pan nga gihalad ngadto sa Dios. Gipakaon usab niya ang iyang mga kauban. *Wala sila makasala bisan pa ug gidili sa Kasugoan ang pagkaon niadto gawas lang sa mga pari.*²⁷ Ug miingon pa gayod si Jesus, “Gihimo ang Adlaw nga Igpapahulay alang sa kaayohan sa tawo. Wala himoa ang tawo alang sa kaayohan sa Adlaw nga Igpapahulay.”²⁸ Busa, Ako nga Anak sa Tawo may gahom sa *pag-ingon kon unsa ang husto nga buhaton sa Adlaw nga Igpapahulay.*”

Chapter 3

Ang Tawo nga Singkaw ug Kamot
(Mt. 12:9-14; Lu. 6:1-11)

¹ Mibalik pag-usab si Jesus sa simbahan sa mga Judio ug may tawo didto nga singkaw ug kamot.² Tungod kay ang mga Pariseo nangita ug paagi nga ikasumbong nila si Jesus, gibantayan nila kon ayohon niya kadtong tawo sa Adlaw nga Igpapahulay.³ Miingon si Jesus sa tawo nga singkaw ug kamot, “Dali dinhi sa atubangan.”⁴ Unya nangutana siya sa mga Pariseo, “Unsa ba ang gitugot sa atong Kasugoan sa Adlaw nga Igpapahulay: ang paghimo ug maayo sa mga tawo, o ang paghimo ug daotan? Ang pagluwas sa ilang kinabuhi, o ang pagpatay?” Apan wala gayoy mitubag.⁵ Nasubo si Jesus tungod sa kagahi sa ilang balatian ug masuk-anon nga mitan-aw kanila. Unya miingon siya sa tawo nga singkaw ug kamot, “Ituy-od ang imong kamot!” Gituy-od niya, ug naayo kini.⁶ Human niadto migawas ang mga Pariseo ug nakigkita sa mga sumusunod ni Haring Herodes. Nagplano sila kon unsaon nila pagpatay si Jesus.

Daghan ang mga Tawo sa Daplin sa Linaw

⁷ Si Jesus ug ang iyang mga sumusunod miadto sa daplin sa Linaw sa *Galilea*. Misunod kanila ang daghan nga mga tawo nga gikan sa Galilea ug Judea.⁸ Daghan usab ang gikan sa Jerusalem, sa Idumea, sa tabok sa Jordan ug sa palibot sa Tiro ug Sidon, kay nadungog nila ang iyang gipangbuhat.⁹ Tungod sa kadaghan sa mga tawo giingnan niya ang iyang mga sumusunod nga mag-andam ug sakayan alang kaniya, aron may masakyan siya kon magduot kaniya ang mga tawo.¹⁰ Tungod kay daghan na ang iyang gipang-ayo, ang tanan nga may sakit nag-ilog sa paghikap kaniya.¹¹ Ug kon makita siya sa mga *tawo nga may* daotan nga mga espiritu, mohapa sila sa iyang atubangan ug mosinggit, “Ikaw ang Anak sa Dios!”¹² Apan gipahimangnoan gayod niya ang mga daotang espiritu nga dili mosugilon kon kinsa siya.

^a 22 Misulti si Jesus niana nga mga sambingay aron itudlo kanila nga dili mahimo nga sagulon ang iyang mga pagtulon-an ug ang daan nga mga pagtulon-an sa mga Judio.

^b 23 nangutlo: sa uban nga Binisaya namutol.

Gipili ni Jesus ang Dose ka Apostoles
(Mt. 10:1-4; Lu. 6:12-16)

¹³ Human niadto, mitungas si Jesus sa bukid ug iyang gitawag ang gusto niya nga pilion, ug miduol sila kaniya. ¹⁴ Ug mipili siya ug dose nga mahimo niyang kauban [nga iya usab gitawag mga apostoles]. Gipadala niya sila aron sa pagwali ug ¹⁵ gihatagan niyang gahom sa paghingilin sa mga daotang espiritu. ¹⁶ [Mao kini ang dose nga iyang gipili:] si Simon (nga iyang ginganlan ug Pedro), ¹⁷ sila si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo (nga ginganlan niya ug Boanerges nga ang buot ipasabot, mga anak sa dalugdog), ¹⁸ si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si Santiago nga anak ni Alfeo, si Tadeo, si Simon (nga kaniadto rebelde sa gobyerno sa Roma), ¹⁹ ug si Judas Iscariote nga sa kaulahian miluib kaniya.

Si Jesus ug si Satanas
(Mt. 12:22-32; Lu. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Pagkahuman, mipauli dayon sila si Jesus. Ug nagtigom pag-usab ang mga tawo didto, busa si Jesus ug ang iyang mga sumusunod wala nay panahon bisan sa pagpangaon. ²¹ Pagkadungog sa iyang pamilya mahitungod sa gibuhat ni Jesus, miadto sila didto aron kuhaon siya, kay nag-ingon ang mga tawo nga nabuang siya.

²² Ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga miabot gikan sa Jerusalem miingon, “Gisudlan siya ni Satanas^a nga pangulo sa mga daotang espiritu. Busa pinaagi sa gahom ni Satanas ginahinginlan niya ang daotan nga mga espiritu.” ²³ Gipaduol ni Jesus ang mga tawo kaniya, ug misulti siya kanila pinaagi niini nga mga samingay, “Dili mahimo nga si Satanas mohingilin sa iyang mga kauban. ²⁴ Kon ang mga lumulupyo sa usa ka gingharian magkabahin-bahin ug mag-unay ug away, kana nga gingharian dili magpadayon. ²⁵ Sama usab sa usa ka panimalay: kon ang mga tawo sa panimalay magkabahin-bahin ug mag-unay ug away, mabungkag kini. ²⁶ Busa mao usab kana ang mahitabo kon si Satanas ug ang iyang mga sakop magkabahin-bahin ug mag-unay; ang iyang gingharian dili magpadayon kondili mabungkag hinuon.”

²⁷ “Sa pagkatinuod, walay tawo nga makasulod sa balay sa kusgan nga tawo aron pagkuha sa iyang mga kabtangan gawas kon iya unang gapuson kanang kusgan nga tawo. Kon magapos na niya, makakuha na siya sa mga kabtangan niana nga balay.”

²⁸ “Sultihan ko kamo sa tinuod, ang tanan nga klase sa sala ug mga pagsulti ug daotan batok sa Dios mapasaylo, ²⁹ apan si bisan kinsa nga mosulti ug daotan batok sa Espiritu Santo dili gayod mapasaylo. Kini nga sala dili gayod mapasaylo bisan kanus-a.” ³⁰ Gisulti kini ni Jesus kay nag-ingon ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga aduna siyang daotan nga espiritu.

Ang Inahan ug mga Igsoon ni Jesus
(Mt. 12:46-50; Lu. 8:19-21)

³¹ Unya miabot ang inahan ug ang mga igsoon ni Jesus. Samtang nagtindog sila didto sa gawas sa balay gipatawag nila siya. ³² Daghan ang mga tawo didto nga naglingkod sa palibot ni Jesus. Ug miingon ang mga tawo kaniya, “Ang imong inahan ug mga igsoon anaa sa gawas ug gipatawag ka nila.” ³³ Miingon siya, “Nasayod ba kamo kon kinsa ang akong inahan ug mga igsoon?” ³⁴ Mitan-aw siya sa mga tawo nga naglingkod sa palibot duol niya ug miingon, “Mao kini sila ang akong inahan ug mga igsoon!” ³⁵ Si bisan kinsa nga nagahimo sa kabubut-on sa Dios mao ang akong inahan ug mga igsoon.”

^a 22 Satanas: *sa Griego*, Beelzebul.

Chapter 4

Ang Samingay Mahitungod sa Tigsabwag (Mt. 13:1-9; Lu. 8:4-8)

¹Nanudlo pag-usab si Jesus sa daplin sa linaw. Daghan kaayong mga tawo ang nagtigom sa iyang palibot. Busa misakay siya sa sakayan nga nagpundo didto ug milingkod. Ug ang mga tawo nagpabilin sa daplin sa linaw. ²Daghan ang iyang gitudlo kanila pinaagi sa mga samingay. ³Miingon siya, “Pamati kamo! May usa ka mag-uuma nga nagsabwag ug binhi. ⁴Nasabwag ang uban nga binhi sa daplin sa dalan, ug gituka kini sa mga langgam. ⁵Ang uban nasabwag didto sa kabatoan. Gamay lang ang yuta niini, busa dali ra nga mitubo ang binhi. ⁶Apan nalawos kini sa dihang nainitan sa adlaw, ug nalaya ra dayon tungod kay gamay ra ang gamot. ⁷Ang uban nga binhi nasabwag *ug mitubo* sa yuta nga may mga sagbot nga tunokon, apan sa paglabong sa mga sagbot natabonan kini, busa wala makapamunga. ⁸Ang uban usab nga binhi nasabwag sa maayo nga yuta, ug kini mitubo ug namunga. Ang uban igo-igo lang ang bunga, ang uban daghan, ug ang uban daghan kaayo.” ⁹Miingon pa gayod si Jesus kanila, “Kinahanglan sabton gayod ninyo kining inyong nadunggan.”

Ang Katuyoan sa mga Samingay (Mt. 13:10-17; Lu. 8:9,10)

¹⁰Pagpamauli sa mga tawo, ang dose *ka apostoles* ug ang uban pa nga nag-uban kang Jesus nangutana kaniya kon unsa ang kahulogan niadtong samingay. ¹¹Miingon si Jesus kanila, “Ang mga tinago mahitungod sa paghari sa Dios gisulti kaninyo sa klaro, apan sa uban nga mga tawo ang tanan nga butang *mahitungod sa paghari sa Dios* gisulti kanila pinaagi sa mga samingay, ¹²aron nga,

Magpadayon ang ilang pagtan-aw apan dili sila makakita,
ug magpadayon usab ang ilang pagpamati apan dili usab sila makasabot,
kay kon makasabot sila, maghinulsol sila ug pasayloon sila sa Dios.”

Gisaysay ni Jesus ang Samingay Mahitungod sa Tigsabwag (Mt. 13:18-23; Lu. 8:11-15)

¹³Unya nangutana si Jesus kanila, “Wala ba diay kamo makasabot niadto nga samingay? Kon mao kana, unsaon ninyo pagkasabot sa uban pa nakong mga samingay? ¹⁴*Ang kahulogan sa akong samingay mao kini:* ang gisabwag sa mag-uuma mao ang pulong *sa Dios*. ¹⁵Ang mga binhi nga nasabwag sa dalan mao ang pulong *sa Dios* nga nadunggan sa mga tawo, apan miabot usab dayon si Satanas ug giilog niya ang pulong *sa Dios* nga gisabwag diha sa ilang mga kasingkasing. ¹⁶Ang mga binhi nga nasabwag sa kabatoan nga gamay lang ug yuta mao ang pulong *sa Dios* nga nadunggan sa mga tawo ug dihadhi gidawat nila nga malipayon. ¹⁷Apan kini dili kinasingkasing, busa wala molungtad ang ilang pagtuo. Sa pag-abot sa kalisod o paglutos tungod sa *ilang pagdawat sa pulong sa Dios* mibiya sila sa ilang pagtuo. ¹⁸Ang mga binhi nga nasabwag didto sa mga sagbot nga tunokon mao ang pulong *sa Dios* nga nadunggan sa mga tawo, ¹⁹apan tungod sa mga kabalaka sa panginabuhi ug pagpaningkamot nga makaangkon ug bahandi, ug tungod sa sobra nga pagtinguha sa uban pa nga mga kabtangan, nalimtan nila ang pulong *sa Dios* nga ilang nadunggan ug wala nila mapusli. ²⁰Apan ang mga binhi nga nasabwag sa maayo nga yuta mao ang pulong *sa Dios* nga nadungog sa mga tawo ug gidawat nila sa kinasingkasing ug ilang napuslan. Ang uban igo-igo lang ang ilang napuslan sa ilang nadungog, ang uban daghan, ug ang uban daghan kaayo.”

Ang Samingay Mahitungod sa Suga
(Lu. 8:16-18)

²¹ Human niadto mipadayon sa pagsulti si Jesus kanila, “Kon ang tawo magdagkot ug suga, dili niya kini takloban o kaha ibutang sa ilalom sa katre, kondili ibutang hinuon niya kini sa tungtonganan.” ²² Mao kana nga wala gayoy tinago nga dili mogawas sa kaulahian, ug walay tinagoan *mahitungod sa paghari sa Dios* nga dili mabutyag. ²³ Kinahanglan sabton gayod ninyo kining inyong nadungog.” ²⁴ Miingon pa gayod siya, “Pamatia ninyo ako pag-ayo! Mohatag ang Dios kaninyo ug pagsabot sumala sa inyong pagpamati, ug iya pa gani kining dugangan.” ²⁵ Kay ang tawo nga may pagsabot sa kamatuoran hatagan pa gayod. Apan ang tawo nga walay pagsabot sa kamatuoran, bisan ang gamay nga iyang nasabtan kuhaon pa kaniya.”

Ang Samingay Mahitungod sa Binhi nga Nagtubo

²⁶ Miingon pa gayod si Jesus, “Ang paghari sa Dios sama sa tawo nga nagsabwag ug binhi diha sa iyang uma.” ²⁷ Samtang nagpadayon siya sa iyang buluhaton matag adlaw ug sa iyang pagkatulog matag gabii, ang mga binhi nga iyang gisabwag nagatubo bisan wala niya mahibaloi kon sa unsang paagi. ²⁸ Ang yuta mao ang mopatubo ug mopabunga sa mga tanom: una ang dahon, sunod ang uhay, ug ang ulahi ang timgas nga bunga. ²⁹ Ug kon hinog na, anihon sa tag-iya kay anihonon na man.”

Ang Samingay Mahitungod sa Binhi sa Mustasa
(Mt. 13:31,32,34; Lu. 13:18,19)

³⁰ Nangutana si Jesus *kanila*, “Sa unsa nato ikatandi ang paghari sa Dios? Unsa nga samingay ang atong gamiton aron nga masaysay kini?” *Miingon siya*, ³¹ “Sama kini sa binhi sa mustasa.” ^a Labing gamay kini sa tanan nga binhi, ³² apan kon matanom na, motubo ug molabaw pa sa tanan nga mga utanon nga bisan ang mga langgam makahimo sa pagsalag diha sa iyang labong nga mga sanga.”

³³ Daghan pa nga mga samingay nga sama niini ang gigamit ni Jesus sa iyang pagpanudlo sa mga tawo, sumala lang sa ilang masabtan. ³⁴ Wala siya mosulti sa mga tawo nga dili pinaagi sa samingay, apan gipasabot niya kining tanan sa iyang mga sumusunod kon sila na lang.

Gipahunong ni Jesus ang Bagyo
(Mt. 8:23-27; Lu. 8:22-25)

³⁵ Sa pagkagabii na, miingon si Jesus sa iyang mga sumusunod, “Dali, motabok kita.” ³⁶ Busa gibiyaan sa iyang mga sumusunod ang daghang mga tawo nga nagtigom, ug misakay sila didto sa sakayan nga gisakyan ni Jesus ug milarga sila. May mga sakayan usab didto nga midungan kanila. ³⁷ Ug *sa nagalawig sila*, kalit lang nga mihuros ang kusog nga hangin. Sige ang hapak sa dagko nga mga balod, ug hapit na mapuno sa tubig ang sakayan. ³⁸ Apan si Jesus didto sa ulin^b sa sakayan natulog nga nag-unlan. Gipukaw nila siya. Miingon sila, “Magtutudlo, wala ka ba mabalaka nga malunod na kita?” ³⁹ Busa mibangon siya ug gimandoan niya ang hangin ug ang mga balod, “Hunong!” Ug mihunong ang hangin ug milinaw ang dagat. ⁴⁰ Ug miingon si Jesus kanila, “Nganong nangahadlok man kamo? Unsa, wala pa ba kamoy pagtuo *kanako?*” ⁴¹ Dako gayod ang ilang katingala kaniya. Ug nagpangutan-anay sila, “Kinsa gayod kaha kining tawhana, nga bisan ang hangin ug ang mga balod motuman man kaniya?”

^a 31 mustasa: *kini nga klase sa mustasa taas kaayo.*

^b 38 ulin: *sa tumoy sa sakayan*

Chapter 5

Giayo ni Jesus ang Tawo nga Adunay Mga Daotang Espiritu

(Mt. 8:28-34; Lu. 8:26-39)

¹ Human niadto nakaabot sila sa tabok sa Linaw sa *Galilea*, didto sa lugar sa mga taga-Gerasa. ² Sa dihang nakakanaog na si Jesus sa sakayan, may tawo didto nga adunay daotang espiritu nga migawas gikan sa langub ug misugat kang Jesus. ³ Kini nga tawo nagapuyo sa mga langub nga lubnganan. Wala gayoy tawo nga makagapos kaniya, bisan makakadena kaniya. ⁴ Daghan na nga higayon nga gigapos ang iyang mga tiil ug mga kamot, apan gipamugto lang niya ang mga kadena ug ang mga posas sa iyang mga tiil. Wala gayoy makapugong kaniya. ⁵ Adlaw ug gabii, didto sa mga langub nga lubnganan o kaha sa mga bukid, nagsige siya ug singgit ug gisamad-samaran niyang bato ang iyang lawas.

⁶ Sa pagkakita niya kang Jesus didto sa layo, midagan siya ngadto kaniya ug miluhod. ^{7,8} Miingon si Jesus sa daotang espiritu nga nagpuyo niadtong tawo, “Ikaw nga daotang espiritu, gawas gikan niining tawo!” Misinggit ang tawo, “Jesus, Anak sa Dios nga labaw sa tanan, unsay imong labot kanako? Nagapakiluoy ako kanimo sa ngalan sa Dios nga dili mo ako silotan.” ⁹ Gipangutana dayon siya ni Jesus, “Unsay imong ngalan?” Ug mitubag siya, “Ang akong ngalan si Panon tungod kay daghan kami.” ¹⁰ Ug nagsige siyang pakiluoy kang Jesus nga dili lang sila papahawaon niadtong dapita.

¹¹ Duol didto, naay daghang mga baboy nga nang-ungad didto sa bakilid. ¹² Nagpakiluoy kang Jesus ang mga daotang espiritu nga tugotan sila nga mosulod niadtong mga baboy. ¹³ Busa gitugotan niya sila. Ug migawas ang mga daotang espiritu gikan niadtong tawo ug misulod sa mga baboy. Unya ang tanang mga baboy didto nga mga duha ka libo mihaguros sa pagpanagan padulhog sa bakilid diretso sa tubig ug nangalumos.

¹⁴ Nanagan ang mga nag-atiman sa mga baboy ug gisulti nila ang nahitabo ngadto sa mga tawo sa lungsod ug sa kaumahan. Busa miadto ang mga tawo kang Jesus aron tan-awon kon unsa ang nahitabo. ¹⁵ Pag-abot nila didto nakita nila kadtong tawo nga kaniadto gigamhan sa mga daotang espiritu. Nagalingkod siya nga may bisti na ug maayo na ang iyang pangisip. Busa nangahadlok sila. ¹⁶ Kadtong nakakita misulti sa mga tawo kon unsa ang nahitabo sa tawo nga gigamhan kaniadto sa mga daotang espiritu ug ang nahitabo sa mga baboy. ¹⁷ Tungod niadtong hitaboa nagpakiluoy sila kang Jesus nga mobiya sa ilang lugar. ¹⁸ Sa dihang mosakay na si Jesus sa sakayan, kadtong tawo nga kaniadto gigamhan sa mga daotang espiritu nagpakiluoy kaniya nga kon mahimo paubanon siya. ¹⁹ Apan wala mosugot si Jesus, giingnan hinuon niya kini, “Pauli sa imong pamilya ug sultihi sila kon unsa ang gihimo sa Ginoo kanimo ug ang kaluoy niya kanimo sa imong kahintang.”

²⁰ Busa milakaw kadtong tawo ug miadto siya sa *probinsya sa Decapolis*, ug didto gisulti niya ang gihimo ni Jesus kaniya. Natingala gayod ang tanan nga nakadungog kaniya.

Ang Bata ni Jairo ug ang Babaye nga Mihikap sa Bisti ni Jesus

(Mt. 9:18-26; Lu. 8:40-56)

²¹ Pagtabok na usab ni Jesus sa pikas sa linaw, daghang mga tawo ang nagtigom didto kaniya. ^{22,23} Miabot usab didto si Jairo nga usa sa mga pangulo sa simbahan sa mga Judio. Sa pagkakita niya kang Jesus miluhod siya kaniya ug nagpakiluoy, “Ang akong anak nga dalagita himalatyon na. Kon mahimo adtoa siya *didto sa balay* ug ipatong ang imong kamot kaniya aron mamaayo siya ug mabuhi!” ²⁴ Busa miuban si Jesus kaniya. Daghan kaayong mga tawo ang nanguban kang Jesus ug nagdasok sila ngadto kaniya. ²⁵ May babaye didto nga nagdugo-dugo sulod na sa 12 ka tuig. ²⁶ Dako na kaayo ang iyang nagasto sa pagpatambal sa nagkalain-lain nga mga mananambal. Nagasto na niya ang tanan niyang salapi ug kabtangan, apan wala gayod siya mamaayo. Misamot hinuon ang iyang sakit. ²⁷ Nadungog niya ang mga balita mahitungod kang Jesus, busa miliot siya sa daghang mga tawo aron makaduol siya dapit sa likod ni

Jesus.²⁸ Miingon siya sa iyang kaugalingon, “Kon mahikap ko lang bisan ang iyang bisti, mamaayo gayod ako.”²⁹ *Busa gihikap niya ang bisti ni Jesus* ug dihadiha miundang ang iyang pagdugo, ug nabati niya nga naayo na siya sa iyang sakit.³⁰ Nabati ni Jesus nga may gahom nga migawas gikan kaniya, busa milingi dayon siya ug miingon, “Kinsa ang mihikap sa akong bisti?”³¹ Mitubag ang iyang mga sumusunod, “Kadaghan sa mga tawo nga nangdasok diha kanimo, nganong mangutana ka pa man kon kinsa ang mihikap kanimo?”³² Apan naglingi-lingi pa gayod siya kon kinsa ang mihikap kaniya.³³ Tungod kay nasayran sa babaye kon unsa ang nahitabo kaniya, miduol siya kang Jesus nga nagkurog sa kahadlok. Miluhod siya ug misulti sa tinuod.³⁴ Unya miingon si Jesus kaniya, “Anak ko, naluwas ka tungod sa imong pagtuo. Busa pauli ug ayaw nag kaguol sa imong sakit kay naayo ka na.”

³⁵ Samtang nakigsulti pa siya sa babaye may nangabot nga pipila ka mga tawo gikan sa balay ni Jairo. Miingon sila kang Jairo, “Patay na ang imong anak. Ayaw na pagsamoka ang magtutudlo.”³⁶ Apan wala magtagad si Jesus niadtong gibalita. Miingon siya kang Jairo, “Ayaw kahadlok. Tuo lang.”³⁷ *Busa mipadayon gayod sila.* Apan wala siyay gipauban gawas kang Pedro ug ang magsoon nga si Santiago ug si Juan.³⁸ Sa pag-abot nila didto sa balay ni Jairo nakita ni Jesus nga nagkaguliyang ang mga tawo. Ug may nanghilak ug nagminatay.³⁹ Misulod sila sa balay ug miingon siya sa mga tawo, “Nganong nagkaguliyang ug nanghilak man kamo? Wala mamatay ang bata, kondili natulog lang siya.”⁴⁰ Gikataw-an nila si Jesus. Busa gipagawas niya ang tanan nga mga tawo ug gipasulod niya sa kuwarto sa bata ang amahan ug inahan niini, ug ang tulo nga iyang kauban.⁴¹ Unya iyang gikuptan ang kamot sa bata ug miingon, “Talitha, koum,” nga ang buot ipasabot, “Inday, bangon!”⁴² Ug dihadiha mibangon ang dalagita ug naglakaw-lakaw. (Ang maong dalagita nagapanuigon ug 12 ka tuig). Hilabihan gayod ang ilang katingala sa nahitabo.⁴³ Apan gipahimangnoan niya sila nga dili gayod mosulti kang bisan kinsa. Ug giingnan niya sila nga hatagan ug pagkaon ang bata.

Chapter 6

Gisalikway si Jesus Didto sa Nazaret (Mt. 13:53-58; Lu. 4:16-30)

¹ Human niadto, mipauli si Jesus sa iyang lungsod, ug miuban kaniya ang iyang mga sumusunod.² Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay nanudlo siya sa simbahan sa mga Judio. Daghan ang mga tawo didto nga nakadungog kaniya ug natingala gayod sila. Miingon sila, “Nganong daghan mag nasayran kining tawhana? Asa man siya nakakuha niining kaalam? Ug nganong makabuhat man siyag mga milagro?”³ Dili ba siya man ang panday nga anak ni Maria ug mga igsoon niya sila si Santiago, Jose, Judas ug Simon, ug ang mga igsoon niya nga babaye dinhi usab nagapuyo?” Tungod niini dili gayod sila motuo kaniya.⁴ Unya miingon si Jesus kanila, “Ang propeta tinahod bisan asa gawas lang diha sa iyang kaugalingon nga lungsod ug sa iyang mga paryente ug panimalay.”⁵ Mao kana nga wala siya makabuhat ug mga milagro niadtong lugara, gawas lang sa pipila ka mga masakiton nga iyang gihikap ug naayo.⁶ Natingala siya nga dili sila motuo kaniya.

Gipadala ni Jesus ang Dose Niya ka Apostoles (Mt. 10:5-16; Lu. 9:1-6)

Human niadto miadto si Jesus sa mga kabaryohan ug nanudlo.⁷ Gitawag niya ang dose *niya ka apostoles* ug gipadala niya sila sa tinagurha. Gihatagan niya sila ug gahom batok sa mga daotang espiritu.⁸ Gimandoan niya sila, “Ayaw kamo pagdalag bisan unsa sa inyong paglakaw gawas lang sa sungkod. Ayaw kamo pagdalag pagkaon, kuwarta o bag.”⁹ Mahimo kamong mosul-ob ug sandalyas, apan ayaw kamo pagdalag ilisan nga bisti.¹⁰ Kon padayonon kamo sa usa ka balay, diha lang gayod kamo mopuyo hangtod mohawa kamo nianang lugara.¹¹ Apan kon ang mga tawo sa usa ka lugar dili modawat kaninyo ug dili mamati sa inyong ginawali, biyai lang ninyo sila, ug sa inyong paghawa itaktak ang abog sa inyong tiil isip

pasidaan batok kanila.”¹² Busa milakaw sila ug nagwali nga kinahanglan maghinulsol ang mga tawo sa ilang mga sala.¹³ Daghang mga daotang espiritu ang ilang gihinginlan ug daghang mga masakiton ang ilang gihaplisan ug lana ug nangaayo.

Ang Pagpatay kang Juan nga Tigbautismo
(Mt. 14:1-12; Lu. 9:7-9)

¹⁴ Nakaabot kang Haring Herodes ang mga balita mahitungod kang Jesus tungod kay nabantog na siya. Ang uban nagaingon nga si Jesus mao si Juan nga tigbautismo nga nabanhaw, mao kana nga may gahom siya sa paghimog mga milagro.¹⁵ Apan miingon ang uban nga siya si Elias nga propeta. Ug miingon pa gayod ang uban nga siya usa ka propeta nga sama sa mga propeta kaniadto.

¹⁶ Sa pagkadungog ni Herodes nianang mga balitaa, miingon siya, “Nabanhaw si Juan nga akong gipapunggotan ug ulo.”^{17,18} Gipapunggotan ni Herodes ug ulo si Juan tungod sa pagdumot ni Herodias kang Juan, kay mao kini ang nahitabo: si Herodes nangasawa kang Herodias nga asawa sa iyang igsoon nga si Felipe. Kanunayng sultihan ni Juan si Herodes nga supak sa Kasugoan ang iyang pagpangasawa sa asawa sa iyang igsoon. Busa tungod kang Herodias gipadakop ni Herodes si Juan ug gipapriso.¹⁹ Ug tungod sa pagdumot ni Herodias kang Juan gusto niya nga ipapatay kini, apan dili niya mahimo *tungod kay dili mosugot si Herodes*.²⁰ Kay nahadlok si Herodes kang Juan tungod kay nasayran man niya nga si Juan diosnon ug matarong nga tawo. Busa gipanalipdan ni Herodes si Juan. Gusto ni Herodes nga mamati sa mga wali ni Juan bisan tuod nga ang iyang mga nadungog nakapalibog kaniya.

²¹ Sa kaulahian miabot ra gayod ang panahon nga gihulat ni Herodias. Kini nahitabo sa adlawng natawhan ni Herodes. Nagkombira si Herodes ug giimbitar niya ang mga opisyal sa Galilea, ang mga kapitan *sa mga sundalo*, ug ang mga inila nga mga tawo didto.²² Sa panahon sa kombira, misulod ang dalaga nga anak ni Herodias ug misayaw. Nalipay gayod si Herodes ug ang iyang mga bisita. Busa miingon si Herodes sa dalaga, “Pangayo kanako bisan unsay imong gusto ug ihatag ko kanimo.”²³ Ug miingon pa gayod siya sa dalaga, “Ipanumpa ko nga bisan unsay imong pangayoon kanako ihatag ko kanimo, bisan katunga pa sa akong gingharian.”²⁴ Migawas ang dalaga ug nangutana sa iyang inahan kon unsay iyang pangayoon. Mitubag ang iyang inahan nga pangayoon niya ang ulo ni Juan nga tigbautismo.²⁵ Ug midali-dali siyag balik sa hari. Pag-abot niya didto miingon siya, “Gusto ko nga ihatag mo kanako karon dayon ang ulo ni Juan nga tigbautismo nga nakabutang sa bandehado.”²⁶ Sa pagkadungog niadto sa hari nasubo gayod siya. Apan tungod kay nakapanumpa siya ug nadungog mismo sa iyang mga bisita, dili niya buot nga mapakyas ang iyang saad sa dalaga.²⁷ Dihadiha gisugo niya ang usa ka sundalo nga dad-on kaniya ang ulo ni Juan. Busa miadto ang sundalo sa prisohan ug gipunggotan ug ulo si Juan.²⁸ Gibutang niya kini sa bandehado ug gihatag sa dalaga, ug gihatag usab sa dalaga ngadto sa iyang inahan.²⁹ Sa pagkadungog sa mga sumusunod ni Juan mahitungod sa nahitabo, giadtoan nila ug gikuha ang lawas ni Juan ug gilubong.

Gipakaon ni Jesus ang 5,000 ka mga Tawo
(Mt. 14:13-21; Lu. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Ang mga apostoles nga nanglakaw sa pagwali mibalik kang Jesus. Gisulti nila kaniya ang tanan nga ilang gibuhay ug mga gipanudlo.³¹ Tungod sa kadaghan sa mga tawo nga nagpuli-puli pagpangabot ug pagpanglakaw, wala na gayod silay panahon bisan sa pagpangaon. Busa miingon si Jesus sa iyang mga sumusunod, “Dali, moadto kita sa kamingawan aron makapahulay kamo bisan kadiyot lang.”³² Busa misakay sila sa sakayan ug miadto sa kamingawan.

³³ Apan nailhan sila sa daghang mga tawo nga nakakita sa ilang paglakaw. Busa nanagan ang mga tawo gikan sa nagkalain-lain nga mga lungsod padulong ngadto sa lugar nga adtoan nila ni Jesus, ug nakauna pa silag abot didto.³⁴ Sa pagkanaog ni Jesus sa sakayan, nakita niya nga daghan kaayo ang mga tawo nga nagtigom didto ug naluoy siya kanila, kay mora silag mga karnero nga walay magbalantay. Busa gitudloan niya sila ug daghang mga butang.³⁵ Sa pagkahapon na kaayo, miduol kaniya ang iyang mga sumusunod.

Miingon sila, “Hapon na, ug ania pa kita dinhi sa kamingawan.”³⁶ Paadtoa na ang mga tawo ngadto sa mga baryo ug sa mga sityo sa palibot aron makapalit silag pagkaon.”³⁷ Apan miingon si Jesus kanila, “Kamo mismo ang mohatag kanila ug pagkaon.” Nangutana sila kang Jesus, “Molakaw ba kami ug mopalit ug pan nga mokantidad ug balig walo ka bulan nga suweldo sa usa ka tawo aron ipakaon kanila?”³⁸ Miingon si Jesus kanila, “Pila ka buok ang inyong pan diha? Bi, tan-awa ninyo.” Sa dihang nasusi na nila miingon sila, “Lima ka pan ug duha ka isda.”

³⁹ Gisugo ni Jesus ang iyang mga sumusunod nga palingkuron ang mga tawo nga grupo-grupo diha sa sagbot. ⁴⁰ Busa nanglingkod ang mga tawo sa grupo nga tag-100 ug tag-50. ⁴¹ Unya, gikuha ni Jesus ang lima ka pan ug duha ka isda. Mihangad siya sa langit ug nagpasalamat sa Dios. Ug gipikas-pikas niya ang mga pan ug gihatag ngadto sa iyang mga sumusunod aron iapod-apod sa mga tawo. Ug gibahin-bahin usab niya ang isda sa tanan. ⁴² Nakakaon silang tanan ug nangabusog. ⁴³ *Human makakaon ang tanan*, gitigom nila ang mga sobra nga pan ug isda, ug dose pa ka buok ang napuno. ⁴⁴ 5,000 ang gidaghanon sa mga lalaki lang nga nangaon.

Naglakaw si Jesus sa Ibabaw sa Tubig
(Mt. 14:22-33; Jn. 6:15-21)

⁴⁵ Human niadto, gisugo dayon ni Jesus ang iyang mga sumusunod nga mosakay sa sakayan ug mouna didto sa Betsaida, sa tabok sa linaw samtang gipapauli niya ang mga tawo. ⁴⁶ Sa nakagikan na ang mga tawo mitungas siya sa bukid aron mag-ampo. ⁴⁷ Pagkagabii, ang sakayan didto na sa tunga sa linaw, apan si Jesus didto pa sa bukid nga nag-inusara lang. ⁴⁸ Nakita niya nga naglisod sila sa pagbugsay, kay pasugat man sila sa hangin. Sa kaadlawon na, miadto siya didto kanila nga nagalakaw sa ibabaw sa tubig. Molabay lang unta siya kanila, ^{49,50} apan sa pagkakita nila kaniya nga nagalakaw sa ibabaw sa tubig, nangahadlok gayod sila ug naninggit, “Kalag!” Apan miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamo kahadlok, ako kini! Magpakaisog kamo!”⁵¹ Unya misakay siya sa sakayan ug mihunong ang makusog nga hangin. Ug natingala gayod sila, ⁵² kay bisan nakita na nila ang milagro nga gibuhay niya sa pan, wala pa gayod sila makasabot sa kahulogan niadto tungod kay nangitngitan pa ang ilang hunahuna.

Gipang-ayo ni Jesus ang mga Masakiton sa Genesaret
(Mt. 14:34-36)

⁵³ Sa pag-abot nila didto sa tabok, midunggo sila sa Genesaret ug didto nila gipundo ang sakayan. ⁵⁴ Sa pagkanaog nila, nailhan dayon sa mga tawo si Jesus. ⁵⁵ Busa nagdali-dali ang mga tawo pag-adto sa palibot nga mga lugar ug gipahimutang nila sa mga higdaanan ang mga masakiton ug gidala nila sa lugar nga nadungog nila nga atua didto si Jesus. ⁵⁶ Bisan asa siya paingon, sa mga sityo, sa mga baryo o kaha sa mga lungsod, kon madungog nila nga atua didto si Jesus dalhon dayon nila ang ilang mga masakiton sa mga lugar nga ginatapokan kanunay sa mga tawo. Gihangyo nila si Jesus nga tugotan niya ang mga masakiton nga mohikap kaniya bisan sa sidsid na lang sa iyang bisti. Ug ang tanan nga nakahikap nangaayo.

Chapter 7

Ang Tulumanon sa mga Katigulangan
(Mt. 15:1-9)

¹ Adunay mga Pariseo ug pipila ka mga magtutudlo sa Kasugoan nga miabot gikan sa Jerusalem ug mialirong kang Jesus. ² Nakita nila nga ang uban sa iyang mga sumusunod nagakaon nga wala manghunaw. Kini supak sa tulumanon sa mga Pariseo.

³ Dili lang ang mga Pariseo kondili ang tanan usab nga mga Judio dili mokaon kon dili una sila makapanghunaw sumala sa tulumanon gikan sa ilang mga katigulangan. ⁴ Dili usab sila mokaon sa bisan

unsa nga naggikan sa tindahan kon dili una sila makapanghunaw. Daghan pa gayod ang ilang tulumanon sama sa pagpanghugas sa mga tasa, kulon, ug tumbaga^a nga mga lutoanan.

⁵ Busa nangutana kang Jesus ang mga Pariseo ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan, “Nganong ang imong mga sumusunod wala man magsunod sa mga tulumanon sa atong mga katigulangan? Nagakaon sila nga wala manghunaw.”⁶ Gitubag sila ni Jesus, “Tinuod gayod ang giingon ni propeta Isaias mahitungod kaninyo nga mga tigpakaaron-ingnon. Sumala sa sinulat ni *Isaias, miingon ang Dios*,

‘Kining mga tawhana nagatahod kanako sa baba lamang,
apan ang ilang kasingkasing halayo kanako.

⁷ Walay kapuslanan ang ilang pagsimba kanako,
kay ang ilang gitudlo nga mga pagtulon-an mga hinimo lang sa mga tawo.’ ”

⁸ Gisalikway ninyo ang sugo sa Dios, ug ang mga pagtulon-an sa tawo mao ang inyong gituman.

⁹ Miingon pa gayod si Jesus, “Maayo gayod kamo mangita ug paagi sa pagsalikway sa gipasunod sa Dios aron masunod ninyo ang inyong mga tulumanon. ¹⁰ Sama pananglit niini: si Moises miingon, ‘Tahora ang imong amahan ug inahan,’ ug ‘Ang mosulti ug daotan batok sa iyang amahan o inahan kinahanglan patyon.’ ¹¹ Apan kamo nagatudlo nga kon ang tawo may ikatabang unta sa iyang mga ginikanan, ug moingon kanila, ‘korban kini’ (kon sa ato pa, ‘kini alang sa Dios’) ¹² wala na ninyo siya tugoti nga motabang kanila. ¹³ Gipakawalay pulos ninyo ang pulong sa Dios tungod sa inyong napanunod nga tulumanon. Ug daghan pa ang sama niini nga inyong gibuhay.”

Ang mga Butang nga Makapahugaw sa Tawo
(Mt. 15:10-20)

¹⁴ Gitawag pag-usab ni Jesus ang mga tawo ug giingnan niya sila, “Pamati kamong tanan kanako, ug sabta ninyo ang akong isulti. ¹⁵ Walay butang nga nagasulod sa tawo nga makapahugaw kaniya, kondili ang mga nagagawas kaniya. ¹⁶ [Kinahanglan nga sabton gayod ninyo kining inyong nadunggan!]”

¹⁷ Pagkahuman mibiya siya sa mga tawo ug misulod siya sa balay. *Sa dihang didto na siya sa sulod*, nangutana kaniya ang iyang mga sumusunod kon unsa ang kahulogan niadtong samingay. ¹⁸ Miingon si Jesus kanila, “Ngano, wala ba diay usab kamo makasabot? Wala ba ninyo masayri nga ang bisan unsa nga pagkaon dili makapahugaw sa tawo? ¹⁹ Kay wala man kana mosulod sa iyang kasingkasing kondili sa iyang tiyan ug mogawas ra usab sa iyang lawas.” (Sa pagsulti ni Jesus niini, iyang gipadayag nga ang tanan nga pagkaon mahimong kaanon). ²⁰ Miingon usab siya, “Ang nagagawas sa tawo mao ang makapahugaw kaniya *atubangan sa Dios*. ²¹ Kay gikan sa kasingkasing sa tawo ang daotan nga mga panghunahuna nga mao ang nagatukmod kaniya sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, pagpangawat, pagpatay, ²² pagpanapaw, pagkahakog, paghimo sa tanan nga kahugawan, pagpanglimbong, pagbinastos, pagkasina, pagsulti ug daotan batok sa isigkatawo, pagpagarbo, ug pagbinuang. ²³ Kining tanan nga mga kahugawan gikan sa sulod sa kasingkasing sa tawo, ug mao kini ang nagapahugaw kaniya.”

Ang Pagtuo sa Usa ka Babaye
(Mt. 15:21-28)

²⁴ Unya gikan sa probinsya sa Galilea miadto si Jesus sa mga lugar nga sakop sa Tiro [ug Sidon]. Didto midayon siya sa usa ka balay. Dili unta niya gusto nga mahibaloon sa mga tawo nga atua siya didto, apan dili gayod kini matago. ^{25,26} Karon, dihay babaye nga dili Judio nga nakadungog nga atua didto si Jesus.

^a 4 tumbaga o bronsi.

^b 15 Buot ipasabot: *Dili ang pagkaon nga nagasulod sa lawas sa tawo ang makapahugaw kaniya, kondili ang iyang mga pulong ug buhat.*

Kini nga babaye taga-Fenicia nga sakop sa Siria ug ang iyang pinulongan Griego. May anak siya nga babaye nga gigamhan sa daotang espiritu. Busa miadto dayon siya kang Jesus ug miluhod, ug nagpakiluoy nga kon mahimo hinginlan niya ang daotang espiritu sa iyang anak.²⁷ Apan miingon si Jesus kaniya *pinaagi sa samingay*, “Kinahanglan nga pakaonon una ang mga anak, kay dili maayo nga kuhaon ang pagkaon sa mga anak ug ihatag ngadto sa mga iro.”^a²⁸ Busa miingon ang babaye kaniya, “Husto kana Ginoo, apan bisan pa ang mga iro sa ilalom sa lamisa makakaon sa mga usik sa mga anak.”²⁹ Ug miingon si Jesus kaniya, “Tungod sa imong tubag, makapauli ka na. Ang daotang espiritu mibiya na sa imong anak.”³⁰ Mipauli ang babaye ug naabtan niya ang iyang anak nga nagahigda sa katre, ug ang daotang espiritu mibiya na kaniya.

Giayo ni Jesus ang Usa ka Tawo nga Bungol ug Amang

³¹ Gikan sa mga dapit nga sakop sa Tiro, miagi si Jesus sa Sidon ug sa probinsya sa Decapolis. Pagkahuman milahos siya sa Linaw sa Galilea.³² May tawo didto nga bungol ug amang pa gayod nga gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus. Nagpakiluoy sila nga ipatong niya ang iyang kamot niini nga tawo.³³ Gilain siya ni Jesus sa kadaghanan, ug gisulod ni Jesus ang iyang mga tudlo sa mga dalunggan niini. Unya miluwa siya ug gipaghid ang laway ngadto sa dila niadtong lalaki.³⁴ Mihangad si Jesus sa langit ug miginhawag lawom. Ug miingon kaniya, “Effata!” Ang buot ipasabot, “Maabri ka!”³⁵ Human niadto makadungog na siya ug klaro na ang iyang pagsulti.³⁶ Gipasidan-an ni Jesus ang mga tawo nga dili sila mosulti kang bisan kinsa mahitungod sa nahitabo. Apan bisan ug gidid-an sila misamot pa hinuon ang ilang pagpanugilon sa hitabo ngadto sa mga tawo.³⁷ Dako gayod ang katingala sa mga tawo. Miingon sila, “Maayo ang tanan niyang gibuhat! Kay bisan ang mga bungol gihimo niya nga makadungog ug ang mga amang makasulti na!”

Chapter 8

Gipakaon ni Jesus ang 4,000 ka mga Tawo
(Mt. 15:32-39)

¹ Human sa pipila ka adlaw, nagtigom na usab ang daghan nga mga tawo didto kang Jesus. Sa dihang wala na silay pagkaon gitawag ni Jesus ang iyang mga sumusunod ug giingnan,² “Naluoy gayod ako niining mga tawhana. Tulo na ka adlaw nga nagauban-uban sila kanako ug wala na silay makaon.³ Kon papaulion ko sila nga gutom basin ug makuyapan sila sa dalan kay layo pa man kaayo ang gigikanan sa uban kanila.”⁴ Mitubag ang iyang mga sumusunod, “Asa kita makakuha ug pagkaon dinhi sa kamingawan nga ipakaon niining mga tawhana?”⁵ Nangutana si Jesus kanila, “Pila ba ka buok ang inyong pan diha?” Mitubag sila, “Pito ka buok.”

⁶ Unya gipalingkod ni Jesus ang mga tawo. Gikuha niya ang pito ka pan ug nagpasalamat sa Dios. Gipikas-pikas niya kini ug gihatag sa iyang mga sumusunod aron iapod-apod sa mga tawo.⁷ May pipila usab sila ka buok nga gagmay nga mga isda. Gipasalamatan usab niya kini ug gihatag sa iyang mga sumusunod aron iapod-apod sa mga tawo.⁸ Nangaon sila ug nangabusog. Pagkahuman nilag pangaon, gitigom nila ang pan nga sobra, ug napuno ang pito ka bukag.⁹ Ang mga lalaki lang nga nangaon mga 4,000. Human niadto gipapauli ni Jesus ang mga tawo¹⁰ ug misakay siya sa sakayan uban sa iyang mga sumusunod ug miadto sa Dalmanuta.

Nangayo ang mga Pariseo ug Milagro
(Mt. 16:1-4)

¹¹ Pag-abot nila didto, may mga Pariseo nga miadto kang Jesus ug nakiglalis kaniya. Nangayo silag milagro gikan sa Dios sa pagpamatuod nga gipadala siya sa Dios. Gihimo nila kini aron sa pagsulay kaniya.

^a 27 Nahibaloan sa babaye kon unsa ang buot ipasabot ni Jesus—tabangan una niya ang mga Judio ug dayon ang mga dili Judio.

¹² Apan nanghupaw si Jesus ug miingon, “Ngano bang nangayo man ug milagro ang mga tawo niining panahona? Ang tinuod, wala gayoy milagro nga ipakita kanila!” ¹³ Ug gibiyaa niya kadtong mga Pariseo. Mibalik siya sa sakayan ug mitabok pag-usab sa linaw.

*Ang Patubo sa Pan sa mga Pariseo ug ni Herodes
(Mt. 16:5-12)*

¹⁴ Nakalimot ang iyang mga sumusunod sa pagdala ug pan; usa ra ka buok ang diha sa sakayan. ¹⁵ Gipahimangoan sila ni Jesus *nga dili mosunod sa daotan nga batasan sa uban. Gisulti niya kini pinaagi sa sambingay*, “Pagbantay gayod kamo sa patubo sa pan sa mga Pariseo ug ni *Haring Herodes.*” *Apan wala sila makahibalo nga kadto sambingay lamang.* ¹⁶ Busa naglalis sila nga nag-ingon, “Gisulti niya kadto kay wala kita makadalag pan.” ¹⁷ Nasayran ni Jesus kon unsa ang gilalisan nila. Busa miingon siya kanila, “Nganong naglalis man kamo nga wala kamoy pan? Dili pa ba gayod kamo makasabot? Gahi ba kamo ug salabotan?” ^{18,19} May mga mata kamo, apan dili kamo makakita. May mga dalunggan kamo, apan dili kamo makadungog. Wala ba gayod ninyo mahinumdomi ang pagpikas-pikas ko sa lima ka pan alang sa 5,000 mga tawo? Pila ba ka bukag ang napuno sa inyong gitapok nga sobra?” Mitubag sila, “Dose!” ²⁰ *Nangutana pag-usab si Jesus,* “Ug ang pagpikas-pikas ko sa pito ka pan alang sa 4,000 ka mga tawo, pila ba ka bukag ang napuno sa inyong gitapok nga sobra?” Mitubag sila, “Pito!” ²¹ Ug miingon si Jesus, “Kinahanglan sabton ninyo nga dili pan ang akong buot ipasabot!”

Giayo ni Jesus ang Usa ka Buta sa Betsaida

²² Pag-abot nila sa Betsaida may mga tawo didto nga nagdala ug usa ka lalaki nga buta ngadto kang Jesus. Nagpakiluoy sila nga hikapon niya ang buta *aron makakita.* ²³ Busa gikuptan niya ang kamot sa buta ug giagak padulong sa gawas sa Betsaida. Pag-abot nila sa gawas giluwaaan niya ang mga mata niining buta. Ug gibutang niya ang iyang mga kamot sa buta ug nangutana, “May nakita ka na ba?” ²⁴ Mihangad ang lalaki ug miingon, “Nakakita na ako ug mga tawo, apan daw mga kahoy nga nagalakaw.” ²⁵ Busa gibutang pag-usab ni Jesus ang iyang mga kamot sa mga mata sa buta. Mitutok pag-ayo ang buta ug naayo ang iyang mga mata. Klaro na ang tanan sa iyang panan-aw. ²⁶ Gipapauli siya ni Jesus ug giingnan, “Ayaw na pagbalik sa Betsaida.”^a

*Ang Gisulti ni Pedro Mahitungod kang Jesus
(Mt. 16:13-20; Lu. 9:18-21)*

²⁷ Human niadto, miadto si Jesus ug ang iyang mga sumusunod sa mga baryo nga sakop sa Cesarea Filipos. Samtang nagalakaw sila nangutana si Jesus sa iyang mga sumusunod, “Sumala sa mga tawo, kinsa ba ako?” ²⁸ Mitubag sila, “*May mga nagaingon nga ikaw* si Juan nga tigbautismo. Ang uban nagaingon nga ikaw si Elias, ug ang uban usab nagaingon nga ikaw usa sa mga propeta *sa Dios.*” ²⁹ Ug nangutana siya kanila, “Apan alang kaninyo kinsa ba ako?” Mitubag si Pedro, “Ikaw mao ang Cristo!” ³⁰ Ug mipahimangno si Jesus kanila nga dili gayod manugilon kang bisan kinsa mahitungod kaniya.

*Naghisgot si Jesus Mahitungod sa Iyang Kamatayon ug Pagkabanhaw
(Mt. 16:21-28; Lu. 9:22-27)*

³¹ Unya miingon si Jesus kanila, “Ako nga Anak sa Tawo kinahanglan gayod nga mag-antos sa pagabuhaton kanako sa mga pangulo sa mga Judio, sa mga kadagkoan sa mga pari, ug sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Isalikway nila ako ug patyon, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw ako.” ³² Wala niya kini ililong kanila. Pagkadungog ni Pedro niini, gidala niya si Jesus sa unahan ug iyang gibadlong nga dili magsulti ug ingon niadto. ³³ Apan miliso si Jesus, mitan-aw sa iyang mga sumusunod, ug giingnan si Pedro, “Palayo kanako Satanas! Kay ang imong hunahuna dili iya sa Dios kondili iya sa tawo.”

^a 26 “Ayaw na pagbalik sa Betsaida.” *Tingali dili gusto ni Jesus nga manugilon ang buta sa mga tawo sa Betsaida nga giayo niya siya.*

³⁴Unya gitawag niya ang mga tawo ug ang iyang mga sumusunod nga moduol kaniya. Miingon siya, “Kon may tawo nga buot mosunod kanako, dili niya palabihon ang iyang kaugalingon, hinuon mosunod siya kanako bisan pa kon kamatayon ang iyang dangatan.” ³⁵Kay si bisan kinsa nga nagtinguha sa pagluwas sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan si bisan kinsa nga mohalad sa iyang kinabuhi tungod kanako ug sa Maayong Balita makaangkon sa kinabuhi nga walay katapusan. ³⁶Unsa man ang makuha sa tawo kon maangkon niya ang tanan nga butang dinhi sa kalibotan, apan mawala ang iyang kinabuhi? *Wala gayod!* ³⁷Kay walay bisan unsa nga iyang ikahatag aron mabawi niya ang iyang kinabuhi. ³⁸Si bisan kinsa, kon ikaulaw niya ako ug ang akong mga pagtulon-an niining panahona, nga ang mga tawo daotan ug dili matinud-anon sa Dios, ikaulaw ko usab siya kon Ako nga Anak sa Tawo mobalik na nga nagadan-ag sa gahom nga gikan sa akong Amahan, ug kauban ko ang balaang mga anghel.”

Chapter 9

Ang Pagkausab sa Panagway ni Jesus (Mt. 17:1-13; Lu. 9:28-36)

¹Miingon usab si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, may mga tawo dinhi nga dili pa mamatay hangtod nga makita nila ang paghari sa Dios nga moabot nga may gahom.”

²Paglabay sa unom ka adlaw gidala ni Jesus silang Pedro, Santiago, ug Juan sa taas nga bukid ug sila lang didto. Samtang nagtan-aw sila kang Jesus, nausab ang iyang panagway. ³Ang iyang bisti miputi ug silaw kaayo. Walay bisan kinsa dinhi sa kalibotan nga makapaputi ug sama niadto. ⁴Unya nakita nila si Elias ug si Moises nga nakigsulti kang Jesus. ⁵Miingon si Pedro kang Jesus, “Magtutudlo, maayo nga ania kami^a dinhi. Maghimo kami ug tulo ka payag, ang usa alang kanimo, ang usa alang kang Moises, ug ang usa alang kang Elias.” ⁶Mao kini ang iyang giingon kay wala siya mahibalo kon unsa ang angay niyang isulti tungod kay gikulbaan gayod sila. ⁷Unya may mitungha nga panganod nga mitabon kanila. Gikan sa panganod may tingog silang nadungog nga nag-ingon, “Mao kini ang akong hinigugma nga Anak. Paminawa ninyo siya!” ⁸Dihadiha mitan-aw sila sa palibot, apan wala na silay nakita gawas lang kang Jesus.

⁹Samtang nanglugsong sila gikan sa bukid, gimandoan sila ni Jesus, “Ayaw isugilon kang bisan kinsa ang inyong nakita samtang Ako nga Anak sa Tawo dili pa mabanhaw.” ¹⁰Busa wala gayod nila ipanugilon kadtong mga panghitabo. Apan sa dihang sila na lang nagpangutan-anay silang tulo kon unsa ang kahulogan sa iyang giingon nga mabanhaw. ¹¹Nangutana sila kang Jesus, “Nganong nag-ingon man ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga kinahanglan moabot una si Elias *sa dili pa ang Cristo?*” ^{12,13}Mitubag siya kanila, “Husto kana, kinahanglan nga moabot una si Elias aron andamon niya ang tanan. Apan sultihan ko kamo, si Elias miabot na. Gibuhat na sa mga tawo ngadto kaniya ang ilang gusto sumala sa nahisulat mahitungod kaniya. Apan nganong nahisulat man nga Ako nga Anak sa Tawo kinahanglan nga makasinati ug daghan nga mga pag-antos ug isalikway sa mga tawo?”

Giayo ni Jesus ang Bata nga Gigamhan sa Daotan nga Espiritu (Mt. 17:14-21; Lu. 9:37-43)

¹⁴Sa pagbalik nila ni Jesus didto sa iyang mga sumusunod nga nabilin, nakita nila nga daghan ang mga tawo nga naglibot kanila. May pipila ka mga magtutudlo sa Kasugoan nga nakiglalis sa mga sumusunod ni Jesus. ¹⁵Pagkakita sa mga tawo kang Jesus natingala gayod sila, busa nanagan sila padulong kaniya aron abiabihon siya. ¹⁶Nangutana si Jesus kanila, “Unsa may inyong gilalisan?” ¹⁷Mitubag ang usa sa mga tawo didto, “Magtutudlo, gidala ko dinhi kanimo ang akong anak nga lalaki kay gigamhan siya sa daotang espiritu ug dili na siya makasulti.” ¹⁸Kon atakihon siya sa daotang espiritu matumba siya sa yuta, mobula ang iyang baba, ug mokagot ang iyang mga ngipon, pagkahuman motoskig siya. Gihangyo ko ang imong

^a 5 kami: o kita.

mga sumusunod nga hinginlan nila ang daotang espiritu apan dili sila makahimo.”¹⁹ Miingon si Jesus, “Kamo nga mga tawo niining panahona wala gayoy pagtuo. Hangtod kanus-a pa ba ang akong pagpailob kaninyo? Dad-a ninyo dinhi kanako ang bata.”²⁰ Busa gidala nila ang bata didto kaniya. Pagkakita sa daotang espiritu kang Jesus, gipakurog niya ang bata ug natumba kini ug nagligid-ligid sa yuta nga nagabula ang iyang baba.²¹ Gipangutana ni Jesus ang amahan sa bata, “Kanus-a pa ba siya naingon niini?” Mitubag ang amahan, “Sukad sa gamay pa siya.”²² Kanunay siyang iitsa sa kalayo o sa tubig sa daotang espiritu aron siya mamatay. Apan kon may mahimo ka, kaloy-i ug tabangi intawon kami!”²³ Miingon si Jesus kaniya, “Nganong miingon ka nga kon may mahimo ako? Ang tanan mahimo *ko* sa tawo nga motuo *kanako*.”²⁴ Ug mitubag dayon ang amahan sa bata, “Nagatuo ako, apan kulang pa. Dugangi ang akong pagtuo.”

²⁵ Pagkakita ni Jesus nga nanugok na ang mga tawo padulong kanila, miingon siya sa daotan nga espiritu, “Ikaw nga espiritu nga maoy nagpaamang ug nagpabungol sa bata, mandoan ko ikaw sa paggawas ug ayaw na gayod pagbalik kaniya!”²⁶ Misinggit ang daotan nga espiritu ug gipakurog niya pag-ayo ang bata ug unya migawas siya. Daw patay na ang bata, busa miingon ang kadaghanan, “Patay na siya!”²⁷ Apan gigunitan ni Jesus ang kamot sa bata ug gipabangon, ug mitindog kini.

²⁸ Sa pagsulod ni Jesus sa balay nga ilang ginasak-an nangutana kaniya ang iyang mga sumusunod dihang sila na lang, “Nganong wala man kami makahingilin sa daotan nga espiritu diha sa bata?”

²⁹ Mitubag siya kanila, “Kadto nga matang sa daotan nga espiritu mahinginlan lang pinaagi sa pag-ampo.”

Gihisgotan Pag-usab ni Jesus ang Mahitungod sa Iyang Kamatayon

(Mt. 17:22,23; Lu. 9:43b-45)

³⁰ Mibiya sila niadto nga lugar ug miagi sa Galilea. Dili gusto si Jesus nga may masayod kon hain siya,³¹ aron makahigayon siya sa pagtudlo sa iyang mga sumusunod. Nag-ingon siya kanila, “Ako nga Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga tawo nga mopatay kanako, apan human sa tulo ka adlaw mabanhaw ako.”

³² Ang iyang mga sumusunod wala makasabot kon unsay iyang buot ipasabot. Apan nagpanuko sila nga mangutana kaniya.

Kinsa gayod ang Labaw sa Tanan?

(Mt. 18:1-5; Lu. 9:46-48)

³³ Miabot sila sa Capernaum. Sa dihang diha na sila sa balay, nangutana si Jesus kanila, “Unsay inyong gilalisan didto sa dalan samtang naglakaw kamo?”³⁴ Apan naghilom lang sila tungod kay naglalis sila kon kinsa gayod kanila ang labaw sa tanan.³⁵ Milingkod si Jesus ug gitawag niya ang dose *ka apostoles*. Ug miingon siya kanila, “Kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong pangulo, kinahanglan nga magpaubos siya ug mahimong sulugoon sa tanan.”³⁶ Unya mikuha siyang batang gamay ug gipaatabang niya kanila. Gisabak niya ang bata ug miingon kanila,³⁷ “Si bisan kinsa nga tungod sa iyang pagsunod kanako modawat sa bata nga sama niini, nagadawat usab kanako. Ug ang modawat kanako nagadawat usab sa nagpadala kanako.”

Ang Dili Batok Kanato Dapig Kanato

(Lu. 9:49,50)

³⁸ Miingon si Juan kaniya, “Magtutudlo, nakakita kami ug usa ka tawo nga nanghingilin sa mga daotang espiritu ug ang imong ngalan ang iyang gigamit. Gipaundang namo siya tungod kay dili nato siya kauban.”³⁹ Apan miingon si Jesus, “Pasagdi lang ninyo siya kay walay mohimog milagro pinaagi sa akong ngalan nga mosulti dayon ug daotan batok kanako.”⁴⁰ Si bisan kinsa nga dili batok kanato dapig kanato.

⁴¹ Ang tinuod, si bisan kinsa nga mohatag kaninyog usa ka basong tubig tungod kay kamo iya ni Cristo, kana nga tawo makadawat gayod sa iyang ganti.”

Ang mga Pagsulay
(Mt. 18:6-9; Lu. 17:1,2)

⁴²“Apan si bisan kinsa nga mahimong hinungdan sa pagbiya niining gagmay nga mga bata sa ilang pagtuo kanako maayo pa nga higtan ang iyang liog ug galingan nga bato ug itambog siya sa dagat. ^{43,44}Kon ang imong kamot mahimong hinungdan sa imong pagbiya kanako, putla kana! Mas maayo pa nga usa lang ang imong kamot apan may kinabuhi ka nga walay kataposan kay sa duha ang imong kamot apan mahiadto ka sa impiyerno. Ang kalayo didto dili gayod mapalong. ^{45,46}Ug kon ang imong tiil mahimong hinungdan sa imong pagbiya kanako, putla kana! Mas maayo pa nga usa ra ang imong tiil apan may kinabuhi ka nga walay kataposan kay sa duha ang imong tiil apan itambog ka man lang sa impiyerno. ⁴⁷Ug kon ang imong mata usab ang mahimong hinungdan sa imong pagbiya kanako, lugita kana! Mas maayo pa nga mosulod ka sa gingharian sa Dios nga usa ra ang imong mata kay sa duha ang imong mata apan itambog ka man lang sa impiyerno. ⁴⁸Ang mga ulod didto walay kamatayon ug ang kalayo walay pagkapalong.”

⁴⁹“Kay pagaasinan ang tanan pinaagi sa kalayo. ⁵⁰Ang asin mapuslanon, apan kon ang asin mausab ang lami, wala na gayoy mahimo aron mapabalik ang iyang kalami. Ug kon giunsa nga ang asin makatabang kanato, kinahanglan sama usab kamo sa asin nga makatabang sa usag usa, nga may maayong relasyon.”

Chapter 10

Ang Pagtulon-an ni Jesus Mahitungod sa Panagbulag sa Magtiayon
(Mt. 19:1-12; Lu. 16:18)

¹Migikan si Jesus sa Capernaum ug miadto sa mga lugar nga sakop sa Judea, ug mitabok siya sa Suba sa Jordan. Daghan na usab ang mga tawo nga nagtigom didto kaniya ug gitudloan niya sila sama sa iyang naandan nga ginabuhat.

²May mga Pariseo usab nga miadto didto. Gusto nila nga mapangitaan ug paagi aron ikasumbong nila siya. Busa nangutana sila kang Jesus, “Gitugot ba sa Kasugoan nga bulagan sa lalaki ang iyang asawa?” ³Gitubag sila ni Jesus *pinaagi sa usa ka pangutana*, “Unsa ba ang sugo kaninyo ni Moises?” ⁴Mitubag sila, ‘Nagtugot si Moises nga makahimo ang lalaki ug papeles sa pakigbulag, pagkahuman niini mahimo na niyang bulagan ang iyang asawa.’ ⁵Miingon si Jesus kanila, “Tungod kay gahi kamog ulo, gisulat ni Moises kaninyo kining maong sugo. ⁶Apan gikan sa pagmugna sa kalibotan, ‘gihimo sila sa Dios nga lalaki ug babaye.’ ⁷‘Mao kana nga biyaan sa lalaki ang iyang amahan ug inahan ug makighiusa sa iyang asawa, ⁸ug silang duha mahimong usa.’ Dili na sila duha kondili usa na lang. ⁹Busa dili angay bulagon sa tawo ang gihiusa sa Dios.”

¹⁰Sa pag-abot nila sa balay nangutana na usab ang mga sumusunod mahitungod sa panagbulag.

¹¹Miingon si Jesus kanila, “Kon mobulag ang lalaki sa iyang asawa ug mangasawa sa uban, nakapanapaw siya ug nakasala sa iyang una nga asawa. ¹²Ug kon bulagan sa babaye ang iyang bana ug mamanag lain, nakapanapaw *usab* siya.”

Gipanalanginan ni Jesus ang Gagmay nga mga Bata
(Mt. 19:13-15; Lu. 18:15-19)

¹³May mga tawo nga nagdala sa ilang gagmay nga mga bata kang Jesus aron pandongan niya sa iyang kamot sa *pagpanalangin kanila*. Apan gibadlong sila sa mga sumusunod niya. ¹⁴Pagkakita ni Jesus niadto nasuko siya ug miingon siya sa iyang mga sumusunod, “Pasagdi lang ninyo ang mga bata nga moduol kanako. Ayaw ninyo sila pugngi, kay ang mga sama kanila nasakop sa paghari sa Dios. ¹⁵Sa pagkatinuod, si bisan kinsa nga dili magpasakop sa paghari sa Dios nga sama sa pagpasakop niining mga bata, dili gayod mahiapil sa paghari sa Dios. ¹⁶Ug gikugos niya ang mga bata, gipandong niya ang iyang kamot kanila ug gipanalanginan sila.”

Ang Tawo nga Adunahan
(Mt. 19:16-30; Lu. 18:18-30)

¹⁷ Sa dihang molakaw na si Jesus, may tawo nga midagan paduol kaniya ug miluhod, ug nangutana, “Maayo nga magtutudlo, unsa ba ang akong himuon aron makaangkon ako sa kinabuhi nga walay kataposan?” ¹⁸ Mitubag si Jesus kaniya, “Nganong miingon ka man nga maayo ako? Wala gayoy bisan kinsa nga maayo kondili ang Dios lang. ¹⁹ Kon mahitungod sa imong pangutana, nasayran mo na ang giingon sa Kasugoan: ‘Ayaw pagpatay, ayaw pagpanapaw, ayaw pagpangawat, ayaw pagsaksi ug bakak, ayaw pagpanglimbong, tahora ang imong amahan ug inahan.’” ²⁰ Mitubag siya kang Jesus, “Magtutudlo, kining tanan gituman ko sukad sa bata pa ako.” ²¹ Gitan-aw siya ni Jesus nga may paghigugma ug giingnan, “Usa pa ka butang ang kulang kanimo. Pauli ug ibaligya ang imong kabtangan, ug ang halin ipanghatag sa mga kabos. Sa ingon niini nga paagi mahimo kang adunahan didto sa langit. Pagkahuman balik ug sunod kanako.” ²² Nasubo gayod ang tawo sa pagkadungog niya niini ug mibiya siya nga masulub-on kay daghan man ang iyang kabtangan.

²³ Sa nakabiya na ang tawo, mitan-aw si Jesus sa iyang mga sumusunod ug miingon, “Lisod gayod alang sa mga adunahan nga magpasakop sa paghari sa Dios.” ²⁴ Natingala ang mga sumusunod sa iyang gisulti. Busa nagpadayon siya sa pag-ingon, “Mga anak, lisod kaayo ang magpasakop sa paghari sa Dios. ²⁵ Sayon pa ang paglusot sa *mananap* nga kamelyo sa bangag sa dagom kay sa pagpasakop sa adunahan sa paghari sa Dios.” ²⁶ Natingala gayod sila ug miingon, “Kon mao kana, kinsa na man lang ang maluwas?” ²⁷ Gitan-aw sila ni Jesus ug miingon, “Dili gayod kini mahimo sa tawo, apan walay dili mahimo sa Dios; kay ang tanan mahimo sa Dios.”

²⁸ Miingon si Pedro kaniya, “Amo bayang gibiyaan ang tanan ug misunod kami kanimo.” ²⁹ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, walay tawo nga mibiya sa iyang balay, mga igsoon, inahan, amahan, mga anak, o kayutaan tungod ug alang kanako ug sa Maayong Balita, ³⁰ nga dili makadawat ug daghan pa gayod nga balos karon nga panahon: mga balay, mga kaigsoonan, mga inahan, mga anak, mga kayutaan, ug lakip ang mga paglutos; ug sa umaabot nga mga adlaw makadawat usab ug kinabuhi nga walay kataposan. ³¹ Daghan ang dungganon karon nga sa kaulahian mahimong ubos, ug daghan ang ubos karon nga sa kaulahian mahimong dungganon.”

Ang Ikatulo nga Paghisgot ni Jesus Mahitungod sa Iyang Kamatayon
(Mt. 20:17-19; Lu. 18:31-34)

³² Samtang nagpadulong sila sa Jerusalem, nag-una si Jesus kanila. Ang iyang mga sumusunod gikulbaan ug ang uban nga nagasunod kaniya nahadlok gayod. Gilain niya pag-usab ang iyang 12 *ka apostoles* ug gisultihan niya sila kon unsa ang mahitabo kaniya. ³³ Miingon siya kanila, “Pamati kamo! Nagapadulong kita sa Jerusalem ug Ako nga Anak sa Tawo itugyan didto sa mga kadagkoan sa mga pari ug mga magtutudlo sa Kasugoan, ug hukman nila ako nga patyon. Ug itugyan nila ako ngadto sa mga tawo nga dili Judio. ³⁴ Biaybiayon nila ako, luwaan, bunalan, ug dayon patyon. Apan paglabay sa tulo ka adlaw mabanhaw ako.”

Ang Gihangyo ni Santiago ug ni Juan
(Mt. 20:20-28)

³⁵ Miduol kaniya si Juan ug si Santiago nga mga anak ni Zebedeo ug miingon, “Magtutudlo, may ihangyo unta kami kanimo.” ³⁶ Mitubag si Jesus kanila, “Unsa ang inyong ihangyo kanako?” ³⁷ Miingon sila, “Kon mohari ka na didto sa imong gingharian, *palihog* palingkora kaming duha sa imong tapad; ang usa sa imong tuo, ug ang usa sa imong wala.” ³⁸ Apan miingon si Jesus kanila, “Wala kamo masayod kon unsa ang inyong gipangayo. Maantos ba ninyo ang kasakit nga akong antuson? Ug maagwanta ba usab ninyo ang kalisod nga akong pagaagian?” ³⁹ Mitubag sila, “Oo, mahimo namo.” Miingon si Jesus kanila,

“Tinuod, mahimo ninyo ang pag-antos ug ang pag-agwanta sa mga kalisod nga akong pagaagian.⁴⁰ Apan dili ako ang mopili kon kinsa ang molingkod sa akong tuo o sa akong wala, kay may gitagan-an na niini.”

⁴¹ Sa pagkadungog sa napulo ka sumusunod kon unsa ang ilang gihangyo, nasuko gayod sila kang Santiago ug kang Juan. ⁴² Busa gitawag silang tanan ni Jesus ug giingnan, “Nasayran ninyo nga ang mga kadagkoan niining kalibotan may gahom sa pagmando sa ilang mga ginsakopan ug sila ang magbuot kon unsa ang ilang buhaton kanila. ⁴³ Apan dili ingon niini ang angay kaninyo. Kay kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong gamhanan, kinahanglan nga mahimo siyang inyong sulugoon; ⁴⁴ ug kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong pangulo, kinahanglan nga mahimo siyang ulipon sa tanan. ⁴⁵ Kay bisan pa gani Ako nga Anak sa Tawo wala moanhi dinhi sa kalibotan aron alagaran, kondili aron moalagad ug mohatag sa akong kinabuhi sa pagtubos sa daghan nga mga tawo.”

Giayo ni Jesus ang Buta nga si Bartimeo
(Mt. 20:29-34; Lu. 18:35-43)

⁴⁶ Miabot sila sa Jerico. Ug sa dihang mogawas na si Jesus niini nga lungsod uban sa iyang mga sumusunod ug sa daghan nga mga tawo, may usa ka buta didto nga si Bartimeo nga anak ni Timeo. Nagalingkod siya *ug nagapakilimos* sa daplin sa dalan. ⁴⁷ Sa pagkadungog niya nga anaa si Jesus nga taga-Nazaret, misinggit siya, “Jesus, kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!” ⁴⁸ Gibadlong siya sa mga tawo aron mohilom. Apan gipakusgan pa hinuon niya ang pagsinggit, “Kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!” ⁴⁹ Mihunong si Jesus ug miingon, “Dad-a ninyo siya dinhi kanako.” Busa gitawag nila ang buta, ug miingon sila, “Maglipay ka, dali tindog kay gitawag ka ni Jesus.” ⁵⁰ Gilabay niya ang iyang kupo ug nagdali-dali siyag duol kang Jesus. ⁵¹ Ug miingon si Jesus kaniya, “Unsay imong gusto nga buhaton ko kanimo?” Mitubag ang buta, “Magtutudlo, gusto ko nga makakita pag-usab.” ⁵² Ug giingnan siya ni Jesus, “Lakaw; ang imong pagtuo maoy nakaayo^a kanimo.” Dihadiha nakakita siya ug misunod kang Jesus sa dalan.

Chapter 11

Ang Madaogon nga Pagsulod ni Jesus sa Jerusalem
(Mt. 21:1-11; Lu. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Sa dihang duol na silang Jesus sa Jerusalem ug didto na sa *mga baryo sa Betfage* ug Betania nga anaa sa Bukid sa mga Olibo, gipauna ni Jesus ang duha niya ka sumusunod ug ² giingnan, “Pag-una kamo didto sa sunod nga baryo. Pagsulod ninyo, may makita kamo nga nating asno nga gihigot. Wala pa gayod kini kasakyi. Hubari ninyo ug dad-a dinhi. ³ Kon dunay mangutana kaninyo, ‘Nganong ginahimo ninyo kini?’ tubaga ninyo, ‘Kinahanglanon kini sa Ginoo ug iuli ra kini dayon.’” ⁴ Busa milakaw sila ug *pag-abot nila didto sa baryo* nakita nila ang nating asno sa daplin sa dalan nga nakahigot sa pultahan sa usa ka balay. Busa gihubad nila dayon ang higot. ⁵ *Samtang naghubad sila* may mga nagatindog didto nga nangutana kanila, “Hoy, unsa man nang inyong gibuhat? Nganong gihubaran ninyo ang asno?” ⁶ Ug gitubag nila ang mga tawo sumala sa giingon ni Jesus. Busa gipasagdan sila sa mga tawo. ⁷ Pagkahuman niadto gidala nila ang asno kang Jesus. Pag-abot didto gihapinan nila kini sa ilang mga bisti ug gisakyan dayon ni Jesus *paingon sa Jerusalem*. ⁸ Daghan nga mga tawo ang mibukhad sa ilang mga bisti sa dalan, ug ang uban mibutang ug mga sangang dahonon nga ilang gipamutol gikan sa uma. ⁹ Ang mga nag-una kang Jesus ug ang mga nagsunod misinggit, “Dayegon ta ang Dios! Gipanalanginan sa Ginoo ang iyang pinadala!” ¹⁰ Gipanalanginan sa Dios ang umaabot nga gingharian sa atong katigulangan nga si David! Dayegon ta ang Dios!”

^a 52 nakaayo: *ug/o* nagluwas.

¹¹ Pag-abot ni Jesus sa Jerusalem, misulod siya sa templo. Mitan-aw siya sa tanan nga mga butang didto sa sulod. Pagkahuman, migawas siya tungod kay hapit na mosalop ang adlaw, ug miadto sa Betania uban sa *iyang dose ka mga apostoles*.

Gitunglo ni Jesus ang Kahoy nga Higera
(Mt. 21:18,19)

¹² Pagkaugma, sa pagbiya nila sa Betania *balik sa Jerusalem*, gigutom si Jesus. ¹³ Sa unahan, aduna siyay nakita nga kahoyng higera nga labong ug dahon. Busa giadtoan niya kon may bunga kini, apan wala siyay nakita nga bunga kondili pulos ra dahon, kay dili pa kadto panahon nga tingbunga sa higera. ¹⁴ Ug miingon si Jesus sa higera, “Gikan karon wala nay tawo nga makakaon sa imong bunga!” Nadungog sa iyang mga sumusunod ang iyang gisulti.

Ang Pag-abog ni Jesus sa mga Tawo Didto sa Templo
(Mt. 21:12-17; Lu. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Pag-abot nila sa Jerusalem, misulod si Jesus sa templo. Giabog niya ang mga tawo nga namaligya ug namalit didto sulod sa templo. Gilintuwad niya ang mga lamisa sa mga nagapang-ilis ug kuwarta ug ang mga lingkoranan sa mga namaligya ug mga salampati *nga ighahalad*. ¹⁶ Wala siya motugot nga ang mga tawo manglaktod sa templo nga nagdala sa ilang mga baligya. ¹⁷ Ug gitudloan niya ang mga tawo didto sulod sa templo nga nagaingon, “Dili ba nga miingon man ang Dios diha sa Kasulatan, ‘Ang akong balay pagatawgon nga balay nga alampoanan alang sa tanan nga nasod’? Apan gihimo hinuon ninyo kini nga tagoanan sa mga tulisan.”

¹⁸ *Kadtong gihimo ni Jesus* nadungog sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Busa nangita sila ug paagi aron patyon siya. Apan nahadlok sila kaniya kay natingala gayod ang mga tawo sa iyang gipanudlo.

¹⁹ Sa pagkakilomkilom na, mibiya sa siyudad si Jesus ug ang iyang mga sumusunod.

Ang Pagtulon-an Mahitungod sa Kahoy nga Higera
(Mt. 21:20-22)

²⁰ Pagkabuntag, sa dihang namalik sila padulong sa Jerusalem, didto na usab sila nangagi dapit sa kahoy nga higera, ug nakita nila nga nalaya kini ug patay na. ²¹ Nahinumdoman ni Pedro ang nahitabo. Busa miingon siya kang Jesus, “Magtutudlo, tan-awa ang kahoy nga higera nga imong gitunglo! Nalaya na!” ²² Miingon si Jesus kanila, “Tuo kamo sa Dios!” ²³ Ang tinuod, kon may pagtuo kamo, makamando kamo niining bukid, ‘Balhin ngadto sa dagat,’ ug kon wala kamo magduhaduha kondili nagatuo nga kini mahitabo, matuman kana sumala sa inyong gisulti. ²⁴ Busa sultihan ko kamo nga bisan unsa ang inyong pangayoon sa Dios pinaagi sa pag-ampo, tuhi nga nadawat na ninyo, ug madawat gayod ninyo kini. ²⁵ Ug kon kamo mag-ampo, pasayloa una ninyo ang mga nakasala kaninyo aron ang inyong mga sala pasayloon usab sa inyong Amahan sa langit. ²⁶ [Kay kon dili kamo magpasaylo sa uban, dili usab kamo pasayloon sa inyong Amahan nga anaa sa langit.]”

Ang Pagpangutana sa Katungod ni Jesus
(Mt. 21:23-37; Lu. 20:1-8)

²⁷ Sa pag-abot nila sa Jerusalem, mibalik si Jesus sa templo. Ug samtang naglakaw siya sulod sa templo, miduol kaniya ang kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang mga pangulo sa mga Judio. ²⁸ Nangutana sila kang Jesus, “Unsa ba ang imong katungod sa pagbuhat niining mga butanga dinhi sa templo? Ug kinsa ang naghatag kanimo ug katungod sa pagbuhat niini?” ²⁹ Mitubag si Jesus kanila, “Mangutana usab ako kaninyo. Tubaga una ninyo ako, pagkahuman tubagon ko usab kamo kon unsay akong katungod sa pagbuhat niining mga butanga. ³⁰ Kang kinsa ba naggikan ang katungod ni Juan sa pagbautismo, sa Dios ba o sa tawo? Tubaga ninyo ako!” ³¹ Naglalisay sila kon unsa ang ilang itubag, “Kon moingon kita nga ‘Gikan sa Dios,’ moingon siya, ‘Nganong wala kamo motuo kang Juan?’” ³² Apan kon

moingon kita nga ‘Gikan sa tawo,’ *masuko kanato ang mga tawo.*” (Nahadlok sila sa mga tawo kay mituo man ang mga tawo nga si Juan propeta *sa Dios.*)³³ Busa mitubag sila kang Jesus, “Wala kami masayod.” Ug miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana dili ko usab kamo sultihan kon diin gikan ang akong katungod sa pagbuhat niini.”

Chapter 12

Ang Samingay Mahitungod sa mga Saop

(Mt. 21:33-46; Lu. 20:9-19)

¹ Unya miingon si Jesus kanila pinaagi sa mga samingay, “May usa ka tawo nga adunay yuta nga gipatamnan niya ug ubas. Gipakoral niya kini, ug nagpabangag siya diha sa dakong bato aron himuong pugaanan sa ubas. Nagpatukod usab siya ug usa ka balay bantayanan. Pagkahuman gipasaopan niya ang iyang tamnanan ug milakaw ngadto sa layong dapit.”² Sa panahon na sa pagpamupo sa ubas, gisugo niya ang usa ka sulugoon ngadto sa mga saop aron sa pagkuha sa iyang bahin.³ Pag-abot didto sa sulugoon, gidakop nila kini ug gibunalan, ug gipapauli nga walay dala.⁴ Gisugo na usab sa tag-iya sa ubasan ang usa pa ka sulugoon, apan gipakaulawan kini nila ug gibunalan sa ulo.⁵ Nagsugo pa gayod siya ug usa pa ka sulugoon ug ila kining gipatay. Daghan pang mga sulugoon ang gipadala sa tag-iya. Ang uban gibunalan nila, ug ang uban gipatay.⁶ Sa kataposan, wala na siyay sulugoon nga masugo. Busa gisugo niya ang iyang pinalanggang anak. Kay naghunahuna siya nga tahuron nila ang iyang anak.⁷ Apan pagkakita sa mga saop sa iyang anak, nag-ingnanay sila, ‘Ania na ang manununod. Dali, patyon nato aron maato ang iyang mapanunod.’⁸ Busa gidakop nila siya ug gipatay. Gilabay nila ang iyang patay nga lawas sa gawas sa tamnanan sa ubas.”

⁹ *Ug miingon si Jesus,* “Unsa man ang buhaton sa tag-iya? Sigurado gayod nga adtoon niya ang mga saop ug pamasyon. Ug pasaopan niyag lain ang iyang tamnanan.”¹⁰ *Nagpadayon si Jesus sa pag-ingon,* “Wala ba ninyo kini mabasahi sa Kasulatan?

‘Ang bato nga gisalikway sa mga panday
mao gayod hinuon ang nahimong pundasyon.

¹¹ Mao kini ang gihimo sa Ginoo,
ug katingalahan kini kanato.’ ”

¹² Nasabtan sa kadagkoan sa mga Judio nga sila gayod ang gitumong niadtong samingay. Buot unta nilang dakpon si Jesus, apan nahadlok sila sa mga tawo. Busa gipasagdan na lang nila siya, ug nanglakaw sila.

Ang Pangutana Mahitungod sa Pagbayad ug Buhis

(Mt. 22:15-22; Lu. 20:20-26)

¹³ Gisugo nila ang pipila ka mga Pariseo ug pipila ka tawo ni Herodes sa pagbitik kang Jesus pinaagi sa iyang gipamulong aron ikasumbong nila siya.¹⁴ Busa miadto sila kang Jesus ug nangutana, “Magtutudlo, nasayod kami nga tinuod ang imong gipanulti. Kay wala ka magpauyon-uyon sa mga tawo bisan kinsa pa sila. Hinuon ang kamatuoran mahitungod sa kabubut-on sa Dios alang sa mga tawo mao gayod ang imong gipanudlo. *Alang kanimo,* husto ba nga *kita nga mga Judio* mobayad ug buhis sa Emperador sa Roma? Kinahanglan ba kita mobayad o dili?”¹⁵ Apan tungod kay nasayod si Jesus sa ilang malimbongon nga tuyo, miingon siya kanila, “Ngano bang buot ninyo akong bitikon pinaagi nianang pangutanaha? Dad-i ninyo akong kuwarta kay akong tan-awon.”¹⁶ Busa gidad-an nila siya. Ug nangutana siya kanila, “Kang kinsa ba kining hitsura ug ngalan?” Mitubag sila, “Iya sa Emperador.”¹⁷ Ug miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana, ihatag ninyo sa Emperador ang iya sa Emperador, ug sa Dios ang iya sa Dios.” Ug natingala gayod sila kaniya.

Ang Pangutana Mahitungod sa Pagkabanhaw

(Mt. 22:23-33; Lu. 20:27-40)

¹⁸ Unya may mga Saduseo nga miduol kang Jesus. Kining mga tawhana wala nagatuo nga may pagkabanhaw. ¹⁹ Nangutana sila, “Magtutudlo, gisulat ni Moises kanato *kini nga balaod* nga kon mamatay ang lalaki ug wala silay anak sa iyang asawa, kinahanglan nga ang iyang igsoon ang mangasawa sa nabalo aron makaanak siya alang sa iyang igsoon *nga namatay*. ²⁰ Karon, may pito ka managsoon nga lalaki. Ang kamagulangan nakapangasawa, ug namatay nga walay anak. ²¹ Busa ang balo gipangasawa sa sunod nga igsoon ug namatay usab kini nga wala makapaanak niadto nga babaye. Busa ang balo gipangasawa na usab sa ikatulo ug mao gihapon ang nahitabo, ²² hangtod sa ikapito nga namatay usab nga wala gayod makapaanak. Sa kataposan ang babaye namatay usab. ²³ Karon, kon moabot na ang pagkabanhaw, kang kinsa man siyang asawa, kay silang pito nakapangasawa man kaniya?”

²⁴ Miingon si Jesus kanila, “Sayop gayod kamo, kay wala kamo makasabot sa Kasulatan ug sa gahom sa Dios. ²⁵ Kay kon mabanhaw na ang mga patay, dili na sila magminyoay, tungod kay sama na sila sa mga anghel sa langit. ²⁶ Karon, mahitungod sa mga patay nga mabanhaw: wala ba kamo makabasa sa sinulat ni Moises mahitungod sa nagdilaab nga sampinit, diin miingon ang Dios kang Moises, ‘Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob?’ ²⁷ Apan ang Dios dili Dios sa mga patay, kondili Dios sa mga buhi. Busa nasayop gayod kamo.”

Ang Labing Mahinungdanon nga Sugo

(Mt. 22:34-40; Lu. 10:25-28)

²⁸ May usa ka magtutudlo sa Kasugoan didto nga nakadungog sa ilang panaglalis. Nadungog niya nga maayo ang tubag ni Jesus. Busa miduol siya ug nangutana usab, “Unsa ba gayod ang labing mahinungdanon nga sugo?” ²⁹ Mitubag si Jesus, “Ang labing mahinungdanon nga sugo mao kini: ‘Pamati kamo nga mga taga-Israel! Ang Ginoo nga atong Dios mao lang ang Ginoo. ³⁰ Busa higugmaon mo ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, sa tibuok mong kalag, sa tibuok mong hunahuna ug sa tibuok mong kusog.’ ³¹ Ang ikaduha nga labing mahinungdanon nga sugo mao kini: ‘Higugmaon mo ang imong isigkatawo sama sa paghigugma mo sa imong kaugalingon.’ Wala nay sugo nga labaw pa niining duha.” ³² Miingon ang magtutudlo sa Kasugoan kaniya, “Husto ka Magtutudlo! Tinuod ang imong giingon nga may usa lang ka Dios ug wala nay lain. ³³ Ug ang paghigugma kaniya sa tibuok nga kasingkasing, sa tibuok nga kusog, ug sa tibuok nga hunahuna, ug ang paghigugma sa atong isigkatawo sama sa paghigugma nato sa atong kaugalingon mas mahinungdanon kay sa tanan nga halad nga sinunog ug uban pa nga mga halad.” ³⁴ Sa pagkadungog ni Jesus nga husto gayod ang iyang tubag, miingon siya kaniya, “Hapit ka nang masakop sa paghari sa Dios.” Pagkahuman niadto wala na gayoy nangahas nga mangutana kang Jesus.

Ang Pangutana Mahitungod sa Cristo

(Mt. 22:41-46; Lu. 20:41-44)

³⁵ Sa dihang nagtudlo si Jesus didto sa templo miingon siya, “Nganong nag-ingon ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga ang Cristo kaliwat ni David? ³⁶ Si David mismo miingon pinaagi sa Espiritu Santo,

‘Miingon ang Ginoo sa akong Ginoo,

Lingkod dinhi sa akong tuo

hangtod nga himuon ko ang imong mga kaaway nga imong tumbanan.’

³⁷ Kon gitawag siya ni David nga iyang Ginoo, unsaon nga kaliwat *lang* siya ni David?”

Nagpasidaan si Jesus Mahitungod sa mga Magtutudlo sa Kasugoan
(Mt. 23:1-36; Lu. 20:45-47)

Malipayon nga namati kang Jesus ang daghan gayod nga mga tawo.³⁸ Sa iyang pagtudlo miingon siya, “Pagbantay kamo sa mga magtutudlo sa Kasugoan nga gustong magsuroy-suroy nga nagabistig taas. Sa mga dapit nga tigomanan sa mga tawo, gusto nila nga tahuron sila.”³⁹ Sa mga simbahan o sa mga kombira, ginapili gayod nila ang mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan.⁴⁰ Ginailog nila ang mga kabtangan sa mga balo nga babaye, ug ginatabon-tabonan lang nila ang ilang daotang binuhatan pinaagi sa tag-as nga mga pag-ampo. Kini sila makadawat ug mas bug-at nga silot.”

Ang Halad sa Babaye nga Balo
(Lu. 21:1-4)

⁴¹ Milingkod si Jesus tupad sa sudlanan sa kuwarta sulod sa templo ug gipanid-an niya ang mga tawo nga naghulog sa ilang mga kuwarta. Daghan ang mga adunahan nga naghulog ug dagko nga mga kantidad.⁴² Unya may miduol nga usa ka kabos nga babayeng balo ug mihulog ug duha lang ka sinsilyo.⁴³ Gitawag ni Jesus ang iyang mga sumusunod ug miingon siya kanila, “Ang tinuod, mas dako ang gihulog sa kabos nga balo kay sa tanan nga nanghatag.”⁴⁴ Kay sila daghan ug kuwarta ug ang ilang gihatag balewala lang kanila; apan kadtong balo, bisan tuod kabos siya, gihatag niya ang tanan nga iyang kabuhian.”

Chapter 13

Ang Pagkaguba sa Templo
(Mt. 24:1,2; Lu. 21:5,6)

¹ Sa paggawas ni Jesus sa templo, ang usa sa iyang mga sumusunod miingon, “Magtutudlo, tan-awa ra kining templo. Pagkadagko sa mga bato nga gigamit ug matahom ang pagpatindog niini.”² Miingon si Jesus kaniya, “Kining templo nga hinimo sa dagko nga mga bato maguba sa umaabot ug wala gayoy bisan usa nga bato nga magpabilin ibabaw sa laing bato.”

Mga Kasamok ug mga Paglutos
(Mt. 24:3-14; Lu. 21:7-19)

³ Sa dihang nagalingkod si Jesus didto sa Bukid sa mga Olibo atbang sa templo, miduol si Pedro, si Santiago, si Juan ug si Andres ug sekretong nangutana kaniya.⁴ *Miingon sila*, “Sultih kami kon kanus-a mahitabo ang imong giingon? Ug unsa ba ang mga timailhan nga hapit na kining tanan mahitabo?”

⁵ Mitubag si Jesus kanila, “Pagbantay nga walay makapahisalaag kaninyo.”⁶ Kay daghan ang moabot ug moingon nga sila mao ako, ug daghan ang ilang mapahisalaag.⁷ Kon makadungog kamo nga may mga gira nga duol kaninyo ug makabalita kamo nga didto sa layo may gira usab, ayaw kamo kahadlok. Kinahanglan gayod nga mahitabo kini, apan dili pa kini mao ang katapusan.⁸ Makiggira ang nasod batok sa laing nasod ug ang gingharian batok sa laing gingharian. May moabot nga mga linog sa nagkalain-lain nga mga lugar ug may moabot nga kagutom. Apan kining tanan sinugdanan pa lang sa mga kalisod nga moabot.

⁹ “Pagbantay kamo, kay dakpon kamo ug dad-on sa mga hukmanan. Bunalan kamo didto sa sulod sa mga simbahan sa mga Judio. Moatubang kamo sa mga gobernador ug sa mga hari tungod sa inyong pagsunod kanako, ug makasangyaw kamo sa Maayong Balita ngadto kanila.”¹⁰ *Sa dili pa moabot ang katapusan*, kinahanglan iwali una ang Maayong Balita mahitungod kanako sa tanan nga mga katawhan.

¹¹ Kon dakpon kamo ug dad-on sa hukmanan, ayaw kamo kabalaka, kon unsa ang inyong itubag, kay sa oras nga kamo kinahanglan nga mosulti, isulti lang ninyo ang ipasulti kaninyo *sa Espiritu Santo*. Kay dili kamo ang mosulti kondili ang Espiritu Santo *pinaagi kaninyo*.¹² *Nianang panahona* may mga tawo nga mounay pagtugyan sa ilang igsoon aron patyon. May mga amahan nga mopapatay sa ilang mga anak. Ug may mga anak nga mobatok sa ilang mga ginikanan, ug ipapatay nila sila.¹³ Dumtan kamo sa tanan tungod

kay kamo akong mga sumusunod. Apan ang magpadayon *sa pagsunod kanako* hangtod sa kataposan mao ang maluwas.”

Ang Makalilisang nga Talan-awon

(Mt. 24:15-28; Lu. 21:20-24)

¹⁴“Kon makita na ninyo ang makalilisang nga magdala ug kalaglagaan nga anaa sa lugar nga dili niya angay tindogan,” (alang sa magbabasa: sabta ang kahulogan niini,) “nianang panahona, ang mga anaa sa Judea kinahanglan mokalagiw ngadto sa kabukiran. ¹⁵ Ang *tawo nga maatlan* nga anaa sa gawas sa iyang balay dili na mosulod aron sa pagkuha sa bisan unsa. ¹⁶ Ang *maatlan* diha sa iyang uma dili na angay mopauli aron sa pagkuha sa iyang bisti. ¹⁷ Alaot ang mga buros ug ang mga *inahan nga* nagapasuso nianang mga adlaw *tungod kay maglisod sila sa pagkagiw*. ¹⁸ Pag-ampo kamo nga kini dili mahitabo sa tingtugnaw, ¹⁹ kay nianang mga panahona moabot ang pag-antos nga wala pa gayod mahitabo sukad sa pagmugna sa Dios sa kalibotan, ug dili na mahitabo pag-usab ang sama niini bisan kanus-a. ²⁰ Kon kadtong mga adlaw wala kunhuri sa Ginoo wala gayoy mabilin nga tawo. Apan tungod sa iyang kaluoy sa iyang mga pinili, gikunhuran niya kadtong mga adlaw.

²¹ Kon dunay moingon kaninyo, ‘Ania na ang Cristo!’ o kaha ‘Atua siya!’ ayaw kamo pagtuo. ²² Kay motungha ang dili tinuod nga mga Cristo ug ang mga mini nga propeta. Mohimo silag mga milagro ug katingalahan nga mga buhat sa katuyoan nga mapahisalaag, kon mahimo, bisan pa ang mga pinili *sa Dios*. ²³ Busa pagbantay kamo! Gipasidan-an ko na kamo mahitungod niining mga butanga sa wala pa mahitabo.”

Ang Pagbalik ni Jesus Dinhi sa Kalibotan

(Mt. 24:29-31; Lu. 21:25-28)

²⁴“Pagkahuman sa mga kasakitan nianang panahona, mawad-an ug kahayag ang adlaw, ang bulan dili na modan-ag, ²⁵ ug ang mga bituon mangahulog. Ang mga butang^a sa langit pahisalaagon gikan sa ilang naandan nga agianan. ²⁶ Unya Ako nga Anak sa Tawo makita diha sa mga panganod nga moanhi *sa kalibotan* uban sa gahom nga nagadan-ag gayod. ²⁷ Suguon ko ang akong mga anghel sa pagtigom sa akong mga pinili gikan sa tanan nga lugar sa kalibotan.”

Ang Pagtulon-an Mahitungod sa Kahoy nga Higera

(Mt. 24:32-35; Lu. 21:29-33)

²⁸“Kuhai ninyo ug leksyon ang kahoy nga higera. Kon ang iyang mga sanga manalingsing na, timailhan kini ninyo nga hapit na ang ting-init. ²⁹ Sa ingon usab nga paagi, kon makita ninyo nga nahitabo na kining *akong gisulti kaninyo*, mailhan na ninyo nga hapit na ako moabot. ³⁰ Sa pagkatinuod, matuman kining tanan sa dili pa mamatay ang mga tawo niining panahona. ³¹ Mawala ang langit ug ang yuta, apan ang akong mga pulong dili mawala *kondili matuman* gayod.”

Walay Nahibalo Kon Kanus-a Mobalik Si Jesus

(Mt. 24:36-44)

³²“Ang mahitungod sa adlaw ug oras sa akong pag-abot, wala gayoy nasayod niini, bisan ang mga anghel sa langit o *ako nga Anak sa Dios*, gawas lang sa Amahan. ³³ Busa pagbantay kamo ug pangandam, kay wala gayod kamo masayod kon kanus-a ako moabot. ³⁴ Sama kini sa tawo nga miadto sa layo nga lugar. Paggikan niya sa iyang balay, gitugyan niya sa iyang mga sulugoon ang tagsa-tagsa nila ka mga buluhaton. Ug gimandoan niya ang guwardya sa pultahan nga magbantay. ³⁵ Busa pagbantay kamo, kay wala kamo masayod kon kanus-a mobalik ang tag-iya sa balay; mahimo nga sa hapon, sa tungang gabii, sa kabuntagon o sa pagsidlak sa adlaw. ³⁶ Basin kon sa iyang pagbalik maabtan niya kamo nga nangatulog. ³⁷ Ang ginasulti ko kaninyo ginasulti ko sa tanan: pagbantay kamo!”

^a 25 butang: *sa literal*, gahom.

Chapter 14

Ang Plano sa Pagpatay kang Jesus

(Mt. 26:1-5; Lu. 22:1,2; Jn. 11:45-53)

¹ Duha na lang ka adlaw ug moabot na ang mga kasaulogan sa mga Judio nga gitawag ug Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel ug Kasaulogan sa Pan nga Walay Patubo. Ang mga kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan nagplano nga patyon si Jesus. Busa nangita silag paagi kon unsaon nila pagdakop si Jesus nga dili masayran sa mga tawo. ² Miingon sila, “Dili lang nato kini buhaton sa panahon sa kasaulogan, kay basig magkagubot ang mga tawo.”

Gibuboan ang Ulo ni Jesus ug Pahumot

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Sa dihang didto si Jesus sa lungsod sa Betania, samtang nagkaon siya diha sa balay ni Simon nga *kanhi* sanglahon, may usa ka babaye nga miabot. May dala siyang gamayng tibod nga may sulod nga mahalon kaayo nga pahumot. Kini nga pahumot gikan sa mahumot nga tanom nga gitawag ug ‘nardo’. *Pagduol niya kang Jesus* giputol niya ang liog sa tibod ug unya gibubo niya ang pahumot sa ulo ni Jesus.

⁴ Adunay mga tawo didto nga nasuko ug miingon, “Nganong giusikan man niya ang pahumot?” ⁵ Ikabaligya unta kana sa kantidad nga balig usa ka tuig nga suweldo ug ang halin ikahatag ngadto sa mga kabos.” Ug gikasuk-an nila ang babaye. ⁶ Apan miingon si Jesus kanila, “Nganong ginasamok ninyo siya? Pasagdi lang ninyo siya. Maayo ang iyang gibuhat kanako.” ⁷ Ang mga kabos kanunay ninyong ikauban ug sa bisan unsa nga oras nga gusto ninyo mahimo ninyo silang tabangan, apan ako dili ninyo kanunay ikauban. ⁸ Kining babaye naghimo kutob sa iyang mahimo alang kanako. Gibuboan niya ug pahumot ang akong lawas aron iandam sa paglubong. ⁹ Sa pagkatinuod, bisan asa iwali ang Maayong Balita sa tibuok kalibotan, ang iyang gibuhat kanako mahisgotan usab isip handomanan kaniya.”

Nakigsabot si Judas sa Pagtugyan kang Jesus

(Mt. 26:14-16; Lu. 22:3-6)

¹⁰ Si Judas Iscariote nga usa sa dose *ka mga apostoles* miadto sa kadagkoan sa mga pari aron makigsabot sa pagtugyan kang Jesus ngadto kanila. ¹¹ Pagkadungog sa kadagkoan sa mga pari kon unsa ang tuyo ni Judas, nalipay gayod sila ug misaad sa paghatag kaniyang kuwarta. Human niadto nangita siya ug kahigayonan kon unsaon niya pagtugyan si Jesus kanila.

Nagsulti si Jesus nga May Magluib Kaniya

(Mt. 26:17-25; Lu. 22:7-14, 21-23; Jn. 13:21-30)

¹² Miabot ang una nga adlaw sa Kasaulogan sa Pan nga Walay Patubo. Mao kini ang adlaw sa paghalad sa mga karnero nga kaanon alang sa Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel. Busa nangutana ang mga sumusunod ni Jesus kaniya, “Asa man ang imong gusto nga mag-andam kami ug panihapon sa Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel?” ¹³ Busa gisugo niya ang iyang duha ka sumusunod, “Adto kamo didto sa siyudad sa *Jerusalem*. Pag-abot ninyo didto may motagbo kaninyo nga tawo nga nagadala ug banga nga may tubig. Sunda ninyo siya ¹⁴ kon asa nga balay siya mosulod. Ug isulti ninyo kini sa tagbalay, ‘Nangutana ang magtutudlo kon asa ang kuwarta nga kan-an niya uban sa iyang mga sumusunod sa pagsaulog sa Kasaulogan sa Paglabay sa Anghel.’ ¹⁵ Ipakita dayon niya kaninyo ang dako nga kuwarta sa taas nga kompleto sa kagamitan ug naandam na. Didto kamo mag-andam sa atong panihapon.” ¹⁶ Nanglakaw ang duha nga iyang gisugo, ug pag-abot nila sa siyudad nakita nila ang tanan sumala sa giingon ni Jesus kanila. Ug giandam nila didto ang panihapon alang sa Kasaulogan.

¹⁷ Sa dihang kilomkilom na, miabot si Jesus ug ang *iyang* dose *ka mga apostoles*. ¹⁸ Samtang nangaon sila diha sa lamisa, miingon si Jesus, “Sultihan ko kamo sa tinuod! Ang usa kaninyo nga kauban ko dinhi sa pagpangaon magluib kanako.” ¹⁹ Sa pagkadungog niadto sa mga apostoles, naguol gayod sila ug nagpuli-puli silag pangutana kaniya, “Dili ako, di ba?” ²⁰ Miingon si Jesus kanila, “Ang magluib kanako usa

kaninyong dose—ang nagatuslob ug pan sa yahong uban kanako. ²¹ *Ako nga Anak sa Tawo* pagapatyon sumala sa tagna sa Kasulatan, apan alaot ang tawo nga magluib kanako. Maayo pa kaniya nga wala siya matawo.”

Ang Kataposang Panihapon

(Mt. 26:26-30; Lu. 22:15-20; 1Co. 11:23-25)

²² Samtang nangaon sila, mikuha si Jesus ug pan. Gipasalaman niya kini sa Dios ug unya gipikas-pikas. Pagkahuman gihatag niya sa iyang mga sumusunod ug miingon, “Kaon kamo, mao kini ang akong lawas.” ²³ Unya mikuha siya ug ilimnon, nagpasalamat sa Dios, ug gihatag kanila. Ug silang tanan miinom. ²⁴ Miingon si Jesus, “Mao kini ang akong dugo nga iula alang sa daghang mga tawo. Kini nagapamatuod nga may bag-o na nga kasabotan ang Dios ngadto sa mga tawo. ²⁵ Sa pagkatinuod, dili na ako moinom pag-usab niining ilimnon nga gikan sa ubas hangtod sa adlaw nga moinom ako sa bag-o nga klase sa ilimnon didto sa gingharian sa Dios.” ²⁶ Unya miawit sila ug mga pagdayeg sa Dios, ug pagkahuman nangadto sila sa Bukid sa mga Olibo.

Gitagna ni Jesus nga Ilimod Siya ni Pedro

(Mt. 26:31-35; Lu. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁷ Miingon si Jesus kanila, “Tanan kamo mobiya kanako, kay *ang Dios* nag-ingon diha sa Kasulatan, ‘Patyon ko ang magbalantay ug magkatibulaag ang mga karnero.’” ²⁸ Apan human ako mabanhaw, mouna ako kaninyo didto sa Galilea.” ²⁹ Miingon si Pedro kang Jesus, “Bisan pag silang tanan mobiya kanimo, ako dili gayod!” ³⁰ Miingon si Jesus kaniya, “Ang tinuod, karong gabhiona, sa dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo ako sa makatulo.” ³¹ Apan miinsister pa gayod si Pedro nga miingon, “Dili ko gayod ikaw ilimod bisan patyon pa nila ako uban kanimo.” Mao usab kini ang gisulti sa tanan niya nga mga sumusunod.

Nag-ampo si Jesus Didto sa Getsemane

(Mt. 26:36-46; Lu. 22:39-46)

³² Unya nangadto sila sa lugar nga ginganlag Getsemane. Sa pag-abot nila didto, miingon si Jesus sa iyang mga sumusunod, “Panglingkod kamo dinhi samtang mag-ampo ako.” ³³ Gidala niya sila si Pedro, Santiago, ug Juan sa unahan. Naguol gayod si Jesus ³⁴ ug miingon siya kanila, “Mora akog mamatay sa hilabihang kaguol. Pabilin kamo dinhi ug pagtukaw.” ³⁵ Ug miadto pa gayod siya sa unahan, mihapa siya sa yuta ug nag-ampo nga kon mahimo dili lang ipadangat ang pag-antos nga umaabot kaniya. ³⁶ Nag-ampo siya, “Amahan, ang tanan nga butang mahimo mo. Busa ayaw ipadangat kining umaabot nako nga pag-antos. Apan dili ang akong pagbuot ang angayng matuman kondili ang imong kabubut-on.”

³⁷ Mibalik siya sa *iyang tulo ka sumusunod* ug naabtan niya sila nga nangatulog. Miingon siya kang Pedro, “Simon, nakatulog ka ba? Dili ka ba makatukaw bisan usa lang ka oras?” ³⁸ *Ug miingon siya kanila,* “Pagtukaw kamo ug pag-ampo nga dili kamo madaog sa pagsulay. Buot sa inyong espiritu *nga mag-ampo* apan luya ang inyong lawas.”

³⁹ Milakaw pag-usab si Jesus sa unahan, ug nag-ampo sa mao gihapon nga pag-ampo. ⁴⁰ Pagkahuman mibalik siya pag-usab sa iyang mga sumusunod ug naabtan gihapon niya sila nga nangatulog, kay katulgon kaayo sila. Ug wala sila masayod kon unsay ilang itubag kaniya.

⁴¹ Sa ikatulo nga pagbalik niya kanila miingon siya, “Nangatulog pa ba gihapon kamo ug nagpahulay? Husto na kana! Mao na kini ang panahon nga ako nga Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga makasasala.

⁴² Tana! Tan-awa, ania na ang tawo nga magluib kanako.”

Ang Pagdakop kang Jesus
(Mt. 26:47-56; Lu. 22:47-53; Jn. 18:3-12)

⁴³ Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot si Judas nga usa sa dose *ka mga apostoles*. Uban kaniya ang daghan nga mga tawo nga may dala nga mga espada ug mga bunal. Gisugo sila sa mga kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan ug mga pangulo sa mga Judio. ⁴⁴ Nakigsabot nang daan ang maluibon *nga si Judas* sa mga mangdadakop kon unsa ang iyang buhaton nga timailhan: “Ang tawo nga akong hagkan mao ang inyong gipangita. Dakpa ninyo siya ug dad-a nga binantayan gayod ug maayo.”

⁴⁵ Busa sa pag-abot ni Judas, midiretso siya ngadto kang Jesus ug miingon, “Magtutudlo!” Ug gihagkan niya siya. ⁴⁶ Ug gidakop nila si Jesus. ⁴⁷ Apan may usa sa mga kauban ni Jesus nga miibot sa iyang espada ug gitigbas niya ang sulugoon sa pangulong pari ug naputol ang dalunggan niini. ⁴⁸ Miingon si Jesus sa mga nagdakop kaniya, “Tulisan ba ako nga kinahanglan gayod nga magdala pa kamog mga espada ug mga bunal sa pagdakop kanako?” ⁴⁹ Adlaw-adlaw didto ako sa templo nga nagatudlo ug didto usab kamo apan wala ninyo ako dakpa. Apan kinahanglan nga mahitabo kini aron matuman ang mga nahisulat sa Kasulatan mahitungod kanako.” ⁵⁰ Unya gibiyahan siya sa iyang mga sumusunod ug nangagiw silang tanan.

⁵¹ May usa ka batan-on nga lalaki didto nga nagsunod kang Jesus. Nagtapis lang siya ug panapton nga puti.^a Gidakop siya sa mga sundalo, ⁵² ugaling nakaikyas siya ug mikagiw nga hubo, kay nahawiran man nila ang iyang tapis.

Si Jesus sa Hukmanan
(Mt. 26:57-68; Lu. 22:54,55, 63-71; Jn. 18:13,14, 19-24)

⁵³ Gidala nila si Jesus sa balay sa pangulong pari. Didto nagtigom ang kadagkoan sa mga pari, ang mga pangulo sa mga Judio, ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan. ⁵⁴ Misunod usab si Pedro apan layo ra siya kang Jesus. Misulod siya sa tugkaran sa balay sa pangulong pari ug milingkod uban sa mga guwardya duol sa kalayo aron mainitan. ⁵⁵ Karon, ang kadagkoan sa mga pari ug ang tanan nga membro sa Hukmanan sa mga Judio nangita ug mga ebidensya batok kang Jesus aron ipapatay nila siya, apan wala gayod silay nakita. ⁵⁶ Daghan ang mitestigo ug mga bakak batok kaniya apan wala magkatakdo ang ilang mga gipanulti.

⁵⁷ May mga tawo pa gayod didto nga mitestigo ug bakak batok kang Jesus. Miingon sila, ⁵⁸ “Nadungog namo siya nga miingon, ‘Gub-on ko kining templo nga gipatindog sa tawo, ug sulod sa tulo ka adlaw patindugon ko ang lain nga templo nga dili tawo ang mohimo.’ ” ⁵⁹ Apan ang ilang mga gipanulti wala magkatakdo.

⁶⁰ Mitindog sa tunga ang pangulong pari ug nangutana kang Jesus, “Wala ka bay itubag niining mga sumbong batok kanimo?” ⁶¹ Wala gayod motubag si Jesus. Busa gipangutana siya pag-usab sa pangulong pari. “Ikaw ba ang Cristo nga Anak sa Dalayegon *nga Dios*?” ⁶² Mitubag si Jesus kaniya, “Oo, ako, ug makita unya ninyo ako nga Anak sa Tawo nga maglingkod sa tuo sa Makagagahom *nga Dios*, ug makita usab ninyo ako diha sa mga panganod sa kalangitan sa ako unyang pagbalik *dinhi sa kalibotan*.” ⁶³ Sa pagkadungog niadto sa pangulong pari, gigisi niya ang iyang bisti *sa kasuko* ug miingon, “Dili na kinahanglanon ang mga testigo! ⁶⁴ Nadungog ninyo ang iyang pagpasipala sa Dios. Unsay inyong hukom? Ug gihukman nila siya nga patyon.”

⁶⁵ Gilud-an si Jesus sa pipila kanila. Gitaptapan nila siya ug gisumbag. Ug miingon sila, “Tag-ana kuno kon kinsa ang misumbag kanimo?” Dayon gikuha siya sa mga guwardya ug gisigihan nilag sagpa.

^a 51 panapton nga puti: *sa English*, linen.

Gilimod ni Pedro si Jesus

(Mt. 26:69-75; Lu. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Sa dihang si Pedro didto pa sa tugkaran, miagi ang usa sa mga babaye nga sulugoon sa pangulo nga pari. ⁶⁷ Sa pagkakita niya kang Pedro nga nagapainit-init *duol sa kalayo*, gitutokan niya siya ug miingon, “Kauban ka usab ni Jesus nga taga-Nazaret.” ⁶⁸ Apan milimod siya nga nag-ingon, “Wala ako masayod kon unsay imong gisulti.” Ug miadto siya sa pultahan pagawas. Niana gayod nga oras mituktugaok ang manok. ⁶⁹ Didto nakita na usab siya sa sulugoon nga babaye, ug miingon siya pag-usab sa mga tawo didto, “Kining tawhana usa sa mga kauban ni Jesus.” ⁷⁰ Apan milimod na usab si Pedro. Pagkataudtaod miingon ang mga tawo didto, “Kauban ka gayod niya kay taga-Galilea ka man.” ⁷¹ Apan nanumpa gayod si Pedro nga nag-ingon, “Bisag mamatay pa ako, wala gayod ako makaila sa tawo nga inyong giingon.” ⁷² Unya mituktugaok na usab ang manok, ug nahinumdoman ni Pedro ang giingon kaniya ni Jesus, “Sa dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo ako sa makatulo.” Ug mihilak siya pag-ayo.

Chapter 15

Gidala si Jesus kang Pilato

(Mt. 27:1,2, 11-14; Lu. 23:1-5; Jn. 18:28-30)

¹ Sayo sa sunod nga adlaw, ang kadagkoan sa mga pari kauban ang mga pangulo sa mga Judio, ang mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang tanan nga membro sa Hukmanan sa mga Judio nagtigom aron hisgotan ang sunod nilang buhaton. Gigapos nila si Jesus ug gidala didto kang Pilato *nga gobernador* aron itugyan ngadto kaniya. ² Gipangutana siya ni Pilato, “Ikaw ba ang hari sa mga Judio?” Mitubag si Jesus kaniya, “Giingon mo na.” ³ Daghan ang mga sumbong sa kadagkoan sa mga pari batok kang Jesus. ⁴ Busa gipangutana siya pag-usab ni Pilato, “Wala ka bay itubag niana nga mga sumbong? Daghan gayod ang ilang sumbong batok kanimo?” ⁵ Apan wala gayod motubag si Jesus, busa natingala gayod si Pilato.

Gihukman si Jesus nga Patyon

(Mt. 27:15-26; Lu. 23:13-25; Jn. 18:39-19:16)

⁶ Nabatasan ni Pilato nga matag Kasaulogan sa *Paglabay sa Anghel* hatagan niya ug kagawasan ang usa ka piniriso nga hangyoon sa mga tawo *nga pabuhian*. ⁷ May usa ka piniriso didto nga ang iyang ngalan si Barabas. Kining tawhana gipriso uban niadtong mga nakapatay tungod sa ilang pagrebelde sa gobyerno. ⁸ Daghan ang mga tawo nga miduol kang Pilato ug mihangyo nga buhaton niya pag-usab niining tuiga ang nabatasan niya nga buhaton. ⁹ Nangutana siya kanila, “Gusto ba ninyo nga buhian ko ang hari sa mga Judio?” ¹⁰ Nasayod si Pilato nga nasina ang kadagkoan sa mga pari, busa gisumbong nila si Jesus kaniya. ¹¹ Apan gihulhogan sa kadagkoan sa mga pari ang mga tawo nga si Barabas lang ang ilang pabuhian ug dili si Jesus. ¹² Gipangutana pag-usab ni Pilato ang mga tawo, “Unsay akong buhaton sa tawo nga inyong giingon nga hari sa mga Judio?” ¹³ Misinggit sila, “Ilansang siya sa krus!” ¹⁴ Miingon si Pilato kanila, “Ngano, unsa ba ang sala nga iyang nabuhat?” Apan gipakusgan pa gayod nilag singgit, “Ilansang siya sa krus!” ¹⁵ Tungod kay buot ni Pilato nga pauyonan ang mga tawo, gibuhian niya si Barabas. Apan si Jesus iyang gipalatos ug gitugyan ngadto sa mga sundalo aron ilansang sa krus.

Gibugalbugalan sa mga Sundalo si Jesus

(Mt. 27:27-31; Jn. 19:2,3)

¹⁶ Gidala sa mga sundalo si Jesus sa sulod sa palasyo sa gobernador ug gitawag nila ang daghang mga sundalo nga magtigom didto. ¹⁷ Dayon gisul-oban nila siya ug kupo nga pulahon ug nagbuhat silag korona nga tunokon ug gibutang nila kini sa ulo ni Jesus. ¹⁸ Ug miyukbo kunohay sila kaniya nga nag-ingon, “Mabuhi ang Hari sa mga Judio!” ¹⁹ Ug gisigihan nilag bunal ang iyang ulo ug kahoy nga morag baston ug gilud-an pa nila siya. Giluhod-luhoran nila siya ug kunohay gisimba. ²⁰ Human sa ilang pagbugalbugal,

gihubo nila ang kupo nga pulahon ug gisul-oban nila siya pag-usab sa iyang bisti. Ug gidala nila siya sa gawas sa *siyudad* aron ilansang sa krus.

Gilansang si Jesus sa Krus
(Mt. 27:32-44; Lu. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ *Samtang naglakaw sila*, nasugatan nila ang usa ka tawo nga gikan sa uma. (Ang iyang ngalan mao si Simon nga taga-Cirene, nga amahan ni Alejandro ug ni Rufo). Gipugos nila kini sa pagpas-an sa krus ni Jesus. ²² Ug gidala nila si Jesus sa lugar nga gitawag ug Golgota (nga ang kahulogan, lugar sa bagolbagol.)^a ²³ Pag-abot nila didto gihatagan nila si Jesus ug bino nga may sagol nga mira, apan wala moinom si Jesus. ²⁴ Unya gilansang nila siya sa krus, ug gibahin-bahin nila ang iyang mga bisti pinaagi sa pagripa, aron masayran nila kon unsa nga bahin ang makuha sa matag usa. ²⁵ Mga alas nuwebe kadto sa buntag dihang gilansang nila si Jesus sa krus. ²⁶ Ang nahisulat sa karatula sa krus nga sumbong batok kaniya nagaingon, “Ang hari sa mga Judio.” ²⁷ May duha usab didto ka tulisan nga gilansang sa krus, ang usa dapit sa tuo ni Jesus ug ang usa sa wala. ²⁸ [Sa ingon niini nga paagi natuman ang gisulat sa Kasulatan nga nagaingon, “Giisip siya nga usa sa mga kriminal.”]

²⁹ Ang mga tawo nga nangagi didto nagpanglingo nga nanginsulto ug nagbiaybiay kang Jesus. Miingon sila, “Mao diay ha! Ikaw nga nag-ingon nga gub-on mo ang templo ug sulod sa tulo ka adlaw patindugon mo pag-usab, ³⁰ kanaog diha sa krus ug luwasa ang imong kaugalingon!” ³¹ Sa samang paagi nagbugalbugal usab ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan. Miingon sila sa usag usa, “Giluwasa niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon!” ³² Tan-awon ta karon kon makakanaog ba sa krus ang Cristo nga hari sa Israel, ug kon makakanaog siya motuo kita kaniya.” Bisan ang mga kauban niya nga gilansang miyaybiay usab kaniya.

Ang Pagkamatay ni Jesus
(Mt. 27:45-56; Lu. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Sa dihang miabot ang kaudtohon, mingitngit ang kalibotan hangtod alas tres. ³⁴ Pagka-alas tres sa hapon misinggit si Jesus sa makusog nga tingog, “Eloi, Eloi lema sabactani?”—nga ang buot ipasabot, “Dios ko, Dios ko, nganong gipasagdan mo ako?” ³⁵ Pagkadungog sa ubang nanindog didto miingon sila, “Gitawag niya si Elias.” ³⁶ Dihadiha midagan ang usa ka tawo ug mikuha ug espongha ug gituslob niya sa aslom nga bino. Gibutang niya kini sa tumoy sa usa ka kahoy ug gipataas ngadto sa baba ni Jesus aron iyang masupsop. Miingon siya, “Tan-awon ta una kon moabot ba si Elias sa pagkuha kaniya sa krus.” ³⁷ Misinggit sa makusog si Jesus ug nabugto ang iyang gininhawa.

³⁸ Sa mao usab nga oras, napikas ang tabil sulod sa templo sa Jerusalem gikan sa ibabaw paubos. ³⁹ Ang kapitan sa mga sundalo nga nagtindog sa atubangan sa krus nakakita sa pagkabugto sa gininhawa ni Jesus. Miingon siya, “Tinuod gayod nga kining tawhana mao ang Anak sa Dios!” ⁴⁰ Didto sa layo may mga babaye nga nanglantaw sa nanghitabo. Kauban nila si Salome, si Maria nga taga-Magdala, ug si Maria (nga inahan ni Jose ug ni Santiago nga iyang manghod). ⁴¹ Kini sila miuban ug mitabang kang Jesus sa didto pa siya sa Galilea. Didto usab ang uban pa nga mga babaye nga nakauban kang Jesus sa Jerusalem.

Ang Paglubong kang Jesus
(Mt. 27:57-61; Lu. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

^{42,43} *Sa adlaw nga namatay si Jesus* adlaw usab kadto sa pagpangandam alang sa kasaulogan. Ug tungod kay hapon na ug ang sunod nga adlaw mao ang Adlaw nga Igpapahulay, nangahas si Jose nga taga-Arimatea nga moadto kang Pilato aron pangayoon ang patay nga lawas ni Jesus. Si Jose tinahod nga membro sa Hukmanan sa mga Judio ug usa sa mga nagapaabot sa paghari sa Dios. ⁴⁴ Sa pagkadungog ni Pilato nga si Jesus patay na, natingala siya. Busa gipatawag niya ang opisyal sa mga sundalo ug

^a 22 lugar sa bagolbagol: *posible lugar nga morag bagolbagol sa tawo o tungod tingali kay daghan ang gipamatay didto.*

gipangutana niya kon patay na ba si Jesus. ⁴⁵ Sa dihang nadungog ni Pilato ang gisulti sa opisyal nga patay na si Jesus, gitugotan niya si Jose nga kuhaon ang patay nga lawas. ⁴⁶ Busa mipalit si Jose ug mahalon nga panapton nga puti. Ug gipakuha niya ang patay nga lawas ni Jesus sa krus ug gibuliburan sa panapton nga iyang gipalit. Gipahimutang niya sa lubnganan nga gikabhang sa bakilid. Ug gipaligid niya ang dako nga bato sa pagtabon sa pultahan sa lubnganan. ⁴⁷ Nagalantaw si Maria nga taga-Magdala ug si Maria nga inahan ni Jose, busa nakita nila kon asa gilubong si Jesus.

Chapter 16

Ang Pagkabanhaw

(Mt. 28:1-8; Lu. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Human sa Adlaw nga Igpapahulay, si Maria nga taga-Magdala, si Maria nga inahan ni Santiago, ug si Salome namalit ug pahumot kay moadto sila sa lubnganan aron haplasan ang patay nga lawas ni Jesus.

² Sayo kaayo sa adlaw nga Domingo, miadto sila sa lubnganan. ^{3,4} *Samtang nanglakaw sila,* nagpangutan-anay sila, “Kinsa ang atong hangyoon nga moligid sa bato nga gitabon sa lubnganan?” (Kay hilabihan kadako ang nakatabon nga bato.) Apan pag-abot nila didto, nakita nila nga naligid na ang bato.

⁵ Busa misulod sila sa lubnganan ug nakita nila ang usa ka batan-on nga lalaki, nga nagalingkod sa tuong dapit nga nagbistig puti. Nahadlok gayod sila. ⁶ Ug miingon ang lalaki kanila, “Ayaw kamo kahadlok! *Nasayod ako nga* gipangita ninyo si Jesus nga taga-Nazaret nga gilansang sa krus. Wala na siya dinhi! Nabanhaw siya! Dali kamo, tan-awa ninyo ang gibutangan kaniya.” ⁷ *Ug miingon siya,* “Lakaw kamo, sultihini ninyo ang iyang mga sumusunod labi na gayod si Pedro nga mouna si Jesus kaninyo didto sa Galilea, ug didto ninyo siya makita sumala sa iyang giingon kaninyo.” ⁸ Busa migawas ang mga babaye sa lubnganan ug nanagan kay nangurog sila sa kakulba. Wala silay gisultihan kay nahadlok gayod sila.

⁹ [Sayo kaayo sa Domingo nabanhaw si Jesus. Una gayod siyang nagpakita kang Maria nga taga-Magdala nga iyang giabogan ug pito ka daotan nga espiritu. ¹⁰ Ug giadtoan ni Maria ang mga sumusunod ni Jesus nga nangaguol ug nanghilak, ug gisultihan niya sila. ¹¹ Apan wala sila motuo sa iyang gisugilon nga si Jesus buhi ug nagpakita kaniya. ¹² Pagkahuman niadto, nagpakita si Jesus pinaagi sa lahing panagway ngadto sa iyang duha ka sumusunod sa dihang nagapadulong sila sa kaumahan. ¹³ Busa mibalik sa Jerusalem ang iyang duha ka sumusunod ug gisultihan nila ang uban nga mga kauban nila nga si Jesus nagpakita kanila, apan wala usab sila motuo.]

¹⁴ Sa kataposan nagpakita usab si Jesus sa onse ka apostoles samtang nangaon sila. Gisaway niya sila tungod kay wala silay pagtuo ug tungod sa kagahi sa ilang mga ulo, kay wala sila motuo sa gisulti sa mga nakakita kaniya human siya nabanhaw. ¹⁵ Ug miingon si Jesus kanila, “Lakaw kamo sa tibuok nga kalibotan ug iwali ang Maayong Balita mahitungod kanako sa tanan nga mga tawo. ¹⁶ Si bisan kinsa nga motuo ug magpabautismo maluwas, apan ang dili motuo pagahukman nga silotan. ¹⁷ Kini nga mga ilhanan makita diha sa mga tawo nga nagatuo kanako: pinaagi sa akong gahom magaabog sila ug daotan nga mga espiritu; magasulti sila sa uban nga mga pinulongan nga wala nila matun-i; ¹⁸ kon makakupot sila ug mga bitin o kaha makainom sa bisan unsa nga hilo dili sila maunsa; ug kon ipatong nila ang ilang mga kamot sa mga masakiton, mangaayo kini.”

Gidala si Jesus Ngadto sa Langit

(Lu. 24:50-53; Bin. 1:9-11)

¹⁹ Human kadto isulti ni Jesus kanila gidala siya ngadto sa langit ug milingkod sa tuo sa Dios. ²⁰ Ug nagsangyaw ang iyang mga sumusunod sa bisan asa nga lugar. [Gitabangan sila sa Ginoo ug gipamatud-an niya ang ginasangyaw sa mga sumusunod pinaagi sa mga ilhanan nga ilang gihimo.]